

VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2018 m. balandžio 12 d.
Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Egidijos Puzinskaitės, Rasos Ragulskytės-Markovienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja) ir Margaritos Stambrauskaitės,

dalyvaujant pareiškėjos Lietuvos policijos profesinės sąjungos atstovei Romai Katinienei, Vilniaus apskrities ikiteisminio tyrimo įstaigų profesinės sąjungos atstovui Vitalijui Jagminui, pareiškėjų atstovui Viliui Mačiulaičiui, atsakovo Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos atstovei Aleksandrai Pečurai, trečiojo suinteresuoto asmens Nacionalinio pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimo atstovui Vladimir Banel,

viešame teismo posėdyje pagal išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjų Vilniaus apskrities ikiteisminio tyrimo įstaigų profesinės sąjungos ir Lietuvos policijos profesinės sąjungos skundą atsakovui Policijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, tretieji suinteresuotieji asmenys Nacionalinis pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimas, Lietuvos Respublikos ikiteisminio tyrimo įstaigų profesinė sąjunga, Lietuvos teisėsaugos pareigūnų federacija, Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas, Kauno apskrities vyriausiasis policijos komisariatas, Šiaulių apskrities vyriausiasis policijos komisariatas, Telšių apskrities vyriausiasis policijos komisariatas, Marijampolės apskrities vyriausiasis policijos komisariatas, Klaipėdos apskrities vyriausiasis policijos komisariatas, Panevėžio apskrities vyriausiasis policijos komisariatas, Utenos apskrities vyriausiasis policijos komisariatas, dėl sprendimų panaikinimo.

Teismas

n u s t a t ė:

Pareiškėjai Vilniaus apskrities ikiteisminio tyrimo įstaigų profesinė sąjunga ir Lietuvos policijos profesinė sąjunga kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą su skundu (I t., b. l. 1–8), prašydami panaikinti Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (*toliau – ir Policijos departamentas*) 2016 m. spalio 13 d. rašte Nr. 5-S-8065 „Dėl reikalavimo nagrinėjimo ir informacijos pateikimo“ (*toliau – ir Sprendimas*) ir 2016 m. spalio 3 d. posėdžio protokole Nr. 5-P1-489 (*toliau – ir Posėdžio protokolas*) išdėstytą sprendimą atsisakyti tenkinti pareiškėjų reikalavimą ir šiuos Lietuvos policijos generalinio komisaro sprendimus: 2016 m. rugpjūčio 9 d. įsakymą Nr. 5-V-640 „Dėl Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašų patvirtinimo“, kuriuo įsteigia naujas pareigybes visame Šiaulių apskrities vyriausiajame policijos komisariate (Joniškio, Pakruojo, Radviliškio, Raseinių rajonų policijos komisariatuose); 2016 m. rugpjūčio 12 d. įsakymą Nr. 5-V-650 „Dėl Telšių apskrities

vyriausiojo policijos komisariato steigiamų bei perkeltų ir pervardyto pareigybių sąrašų patvirtinimo“, kuriuo įsteigia naujas pareigybes visame Telšių apskrities vyriausiajame policijos komisariate (Akmenės, Kelmės, Mažeikių rajonų policijos komisariatuose ir Telšių apskrities vyriausiajame policijos komisariate); 2016 m. rugpjūčio 12 d. įsakymą Nr. 5-V-651 „Dėl Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašo patvirtinimo“, kuriuo įsteigia naujas pareigybes Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Trakų rajono policijos komisariate; 2016 m. rugpjūčio 25 d. įsakymą Nr. 5-V-675 „Dėl Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašo patvirtinimo“, kuriuo įsteigia naujas pareigybes Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Vilniaus miesto ketvirtajame policijos komisariate; 2016 m. rugpjūčio 29 d. įsakymą Nr. 5-V-685 „Dėl Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašo patvirtinimo“, kuriuo įsteigia naujas pareigybes Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato Vilkaviškio rajono policijos komisariate; 2016 m. rugpjūčio 29 d. įsakymą Nr. 5-V-686 „Dėl Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašo patvirtinimo“, kuriuo įsteigia naujas pareigybes Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Santakos policijos komisariate; 2016 m. rugpjūčio 29 d. įsakymą Nr. 5-V-687 „Dėl Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašų patvirtinimo“, kuriuo įsteigė naujas pareigybes, be kita ko, Skuodo rajono policijos komisariate; 2016 m. rugsėjo 5 d. įsakymą Nr. 5-V-697 „Dėl Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašo patvirtinimo“, kuriuo įsteigė naujas pareigybes Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kupiškio rajono policijos komisariate; 2016 m. rugsėjo 5 d. įsakymą Nr. 5-V-698 „Dėl Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų bei perkeltų ir pervardyto pareigybių sąrašų patvirtinimo“, kuriuo įsteigia naujas pareigybes Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Zarasų rajono policijos komisariate; 2016 m. rugsėjo 15 d. įsakymą Nr. 5-V-732 „Dėl Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašo patvirtinimo“ tiek, kiek juo įsteigė naujas pareigybes Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Palangos policijos komisariate; 2016 m. rugsėjo 23 d. įsakymą Nr. 5-V-766 „Dėl Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašų patvirtinimo“ tiek, kiek juo įsteigė naujas pareigybes Kazlų Rūdos ir Kalvarijų policijos komisariatuose (*toliau – ir Generalinio komisaro sprendimai*).

Nurodė, kad Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 5-V-534 patvirtintų Apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų viešosios ir kriminalinės policijos veiklos organizavimo pakeitimo metmenų (*toliau – ir Metmenys, Įsakymas Nr. 5-V-534*) pagrindu inicijuota policijos reforma, be kita ko, priimti ir ginčijami sprendimai dėl naujų pareigybių tam tikruose apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose įsteigimo. Pareiškėjai kartu su kitomis pareigūnus atstovaujančiomis profesinėmis sąjungomis (*toliau – ir Profesinės sąjungos*) 2016 m. rugsėjo 23 d. kreipėsi į Lietuvos policijos generalinį komisarą raštu „Dėl darbo įstatymų pažeidimų pašalinimo“ Nr. NP17-107(16) ir reikalavo atšaukti (sustabdyti vykdymą) Metmenų bei Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016 m. rugsėjo 8 d. įsakymo Nr. 5-V-713 „Dėl Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašo patvirtinimo“ (*toliau – ir Įsakymas Nr. 5-V-713*) ir „analogiškų sprendimų dėl kitų apskričių“ įgyvendinimą (*toliau – ir Reikalavimas*). 2016 m. rugsėjo 28 d. Policijos departamentui pateikė papildomą prašymą „Dėl reikalavimo nagrinėjimo ir informacijos pateikimo“ Nr. NP17-114(16), kuriuo prašė išnagrinėti Reikalavimą teisės aktuose nustatyta tvarka ir terminais bei pateikti informaciją apie vykdomą policijos reformą (*toliau – ir Prašymas*). Policijos departamentas 2016 m. spalio 13 d. raštu Nr. 5-S-8065 „Dėl reikalavimo nagrinėjimo ir informacijos pateikimo“ informavo, kad 2016 m. spalio 3 d. posėdžio protokolu Nr. 5-P1-489 nutarta atmesti Reikalavimą.

Pareiškėjų Lietuvos Respublikos profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnio pagrindu pareikštu Reikalavimu ir skundu teismui prašomi panaikinti sprendimai yra neteisėti ir nepagrįsti, kadangi lemia nesaugias darbo sąlygas pareigūnams, kurie perkeliama į šias pareigas (Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 3 str. 2 d.): pareigybių aprašymų specialieji reikalavimai neatitinka vykdomų funkcijų pobūdžio, dėl to pareigūnams yra pavedama dirbti

pavojingą darbą, kuriam jie yra nepasirengę. Šią aplinkybę patvirtina ir paties Policijos departamento veiksmai, kuriais numatoma paruošti pareigūnus vykdyti naujas funkcijas ateityje (2016 m. spalio 24 d. raštas Nr. 5-S-8357 Lietuvos policijos profesinei sąjungai). Faktinė situacija rodo, kad pareigūnai yra perkeliami į naujas pareigas be papildomo apmokymo, neatlikus sveikatos patikrinimo (ekspertizės) ir neįvertinus, ar jie gali eiti siūlomas pareigas. Pareiškėjų duomenimis, į naujas pareigas perkeltų pareigūnų sveikata yra masiškai tikrinama Centrinėje medicinos ekspertizės komisijoje (*toliau – ir CMEK*) po to, kai pareigūnai jau yra perkelti į naujas pareigas, kurioms būtina atitikti aukštesnę sveikatos skiltį, nei pareigūnai atitiko iki tol. Šios aplinkybės rodo, jog reformai (priimtų sprendimų įgyvendinimui) yra nepasirengta, pareigūnams pavesta vykdyti pareigas, kurių vykdymas gali sukelti realią grėsmę jų sveikatai. Be to, reforma įgyvendinama apeinant teisės aktuose nustatytas taisykles, ką patvirtina komisariatams rugpjūčio mėn. išplatintas aplinkraštis Nr. S-6691.

Pareiškėjai atkreipė dėmesį į tai, kad, pertvarkant policijos veiklą ir steigiant naujas pareigybes, buvusios pareigybės nėra naikinamos iš karto, t. y. faktiškai vienu metu veikia dvi struktūros – senoji (viešojo ir kriminalinė policija atskiruose skyriuose) ir naujoji – Veiklos skyrius ir Reagavimo skyrius tame pačiame policijos komisariate. Tai leidžia formaliai išvengti išpėjimo apie atleidimą procedūros ir tik laikinai sumažinamas atleidžiamų pareigūnų skaičius. Vėliau pareigūnai, kurie nesutinka būti perkeliami į kitas pareigas, yra atleidžiami šalių susitarimu, tokiu būdu išvengiama Lietuvos Respublikos darbo kodekse numatytų specialių taisyklių grupės darbuotojų atleidimui (Darbo kodekso 130¹ straipsnis) ir pareigos apie galimą darbuotojų atleidimą informuoti teritorinę darbo biržą. Pavyzdžiui, Trakų rajono policijos komisariate pareigas palieka 11 pareigūnų. Toks skaičius pareigūnų santykinai nedideliame komisariate ir santykinai nedideliame mieste yra reikšmingas, o darbo birža nebus informuota apie tokius pokyčius.

Pažymėjo, kad nuo Metmenų patvirtinimo iki naujų pareigybių steigimo (ir vėliau) Policijos departamentas iš esmės nederino su darbuotojų atstovais jokių sprendimų, nevykdė informavimo ir konsultavimo procedūros, kaip tai numatyta Darbo kodekso 47 straipsnio 3 ir 4 dalyse, informavimo nevykdė ir visuotiniame darbuotojų susirinkime ar tiesiogiai (Darbo kodekso 47 str. 10 d.). Taip pat pagal policijos įstaigų, kuriose vykdoma reforma, galiojančias kolektyvines sutartis privaloma vykdyti informavimo ir konsultavimo procedūrą, o pareiškėjai pripažįstami darbuotojų atstovais kolektyviniuose darbo santykiuose. Lietuvos policijoje iki 2016 m. liepos 8 d. veikė ir 2014 m. liepos 8 d. pasirašyta šakos kolektyvinė sutartis, pagal kurią Policijos departamentas buvo įsipareigojęs vykdyti informavimą ir konsultavimą rengiant ir įgyvendinant pertvarkas, kuriomis keičiamas darbo organizavimas ir darbuotojų teisinė padėtis. Tačiau Policijos departamentas ignoravo šiuos kolektyvinių sutarčių įsipareigojimus.

Teigė, kad Policijos departamentas, priimdamas ginčijamus sprendimus, nepateikė faktinio ir teisinio jų pagrindo, t. y. sprendimai dėl steigiamų pareigybių yra grindžiami ne objektyviomis faktinėmis aplinkybėmis, o patvirtintais nuostatais (pakeista struktūra) ir pavaldžios įstaigos pateiktai siūlymais. Juose nėra nurodoma, kodėl tiek ir tokių pareigybių steigiama, kodėl vienus ar kitus pareigūnus siūloma perkelti į būtent vienas ar kitas pareigas, todėl pažeidžiamos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio nuostatos.

Atkreipė dėmesį į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2003 m. spalio 29 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-1014/2003, kurioje pateiktas Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnio 1 dalies nuostatų aiškinimas.

Pareiškėjai pateikė teismui 2017-10-16 paaiškinimus, kuriuose nurodė, kad iki ginčijamos reformos vykdymo pradžios pareigūnai vykdė jiems pagal grandį priskirtas funkcijas, o tai lėmė, jog pareigūnai buvo rengiami konkrečioms užduotims atlikti, taip pat buvo keliami skirtingi reikalavimai dėl pareigūnų sveikatos būklės, fizinio pasiruošimo bei kvalifikacijos, pareigūnai dirbdavo pagal jų grandžiai skirtas instrukcijas ir rekomendacijas. Teigia, kad dėl šios priežasties pareigūnai, kurie iki reformos tyrė nusikaltimus, teisės pažeidimus ir t. t., neturi ir negali turėti kompetencijos vykdyti staigų reagavimą į pranešimus apie galimus teisės pažeidimus, vykti į įvykių vietą ir tinkamai reaguoti į pavojingas situacijas, ir atvirkščiai – pareigūnai, vykę į įvykių vietas,

neturi pakankamai kvalifikacijos tirti galimą teisės pažeidimą. Teigia, kad, siekiant tinkamai įvykdyti reformą ir užtikrinti, kad pareigūnai turėtų tinkamą kvalifikaciją, privalėjo būti laikomasi nuoseklaus ir efektyvaus plano, kaip tinkamai apmokyti pareigūnus atlikti universalias funkcijas, tačiau šios pareigos Atsakovas neatliko. Pažymėjo, kad pareigūnams taip pat nebuvo užtikrintas fizinis bei taktinis pasirengimas. Nurodė, kad Policijos departamentas neužtikrino tinkamo, nuoseklaus ir neskuboto pareigūnų apmokymo. Teigia, kad pareigūnai yra perkelti į kitas pareigas neatlikus sveikatos patikrinimo.

Pareiškėjai paaiškinimuose nurodė, kad darbdavys turi pareigą užtikrinti saugias ir sveikas darbo sąlygas darbuotojams. Atsižvelgiant į tai, kad pareigūnai neturi kvalifikacijos atlikti tam tikras funkcijas, kyla didžiulė grėsmė, jog dėl žinių stokos pareigūnai bus priversti veikti padidėjusios rizikos sąlygomis, todėl sužalojimų, nelaimingų atsitikimų eismo įvykių tikimybė neproporcingai išaugs ir dėl to nukentės pareigūnų teisės, pareigūnų darbo socialiniai ir ekonominiai interesai. Pažymėjo, kad pareigūnų, perkeltų į naujas pareigas, sveikata yra tikrinama CMEK, po to, kai pareigūnai jau yra perkelti į naujas pareigas, kurioms būtina atitikti aukštesnę sveikatos skiltį.

Atsakovas Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos atsiliepė į pareiškėjų skundą (III t., b. l. 81–92) su juo nesutiko ir prašė atmesti kaip nepagrįstą.

Atkreipė dėmesį į tai, kad pareiškėjų pateiktame teismui skunde reikalaujami panaikinti 11 Generalinio komisaro sprendimų nebuvo nurodyti Policijos departamentui pateiktame Reikalavime, nebuvo detalizuoti ir analizuoti Policijos departamente surengtame posėdyje, priimdamas sprendimą atmesti Profesinių sąjungų Reikalavimą, Policijos departamentas jų nenagrino ir jų atžvilgiu nepasisakė. Policijos departamento vertinimu, ši skundo dalis neatitinka Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (*toliau – ir ABTĮ*) 26 straipsnio 1 dalies reikalavimų, kadangi šie sprendimai nebuvo ginčyti Policijos departamente, kaip privalomoje išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijoje, todėl, vadovaujantis ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 3 punktu, vertintini kaip nenagrinėtini šioje administracinėje byloje.

Pabrėžė, kad pareiškėjai teismui pateiktame skunde neformuluoja jokių skundo reikalavimų Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 5-V-534 „Dėl apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų viešosios ir kriminalinės policijos veiklos organizavimo pakeitimo metmenų patvirtinimo“ ir Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016 m. rugsėjo 8 d. įsakymo Nr. 5-V-713 „Dėl Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašo patvirtinimo“, dėl kurių Policijos departamente buvo priimtas administracinis sprendimas, atžvilgiu, o tiesiog reikalauja panaikinti Policijos departamento 2016 m. spalio 13 d. rašte Nr. 5-S-8065 „Dėl reikalavimo nagrinėjimo ir informacijos pateikimo“ išdėstyta 2016 m. spalio 3 d. posėdžio protokole Nr. 5-P1-489 užfiksuotą administracinį sprendimą atsisakyti tenkinti pareiškėjų Reikalavimą. Atsižvelgiant į tai, įvertinus skundo dalyko apimtį ir turinį, konstatuotina, kad administracinis ginčas šioje byloje kilo dėl Policijos departamento 2016 m. spalio 13 d. Nr. 5-S-8065 „Dėl reikalavimo nagrinėjimo ir informacijos pateikimo“ išdėstyto 2016 m. spalio 3 d. posėdžio protokole Nr. 5-P1-489 užfiksuoto administracinio sprendimo atsisakyti tenkinti pareiškėjų Reikalavimą pagrįstumo.

Rėmėsi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. gruodžio 20 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. 3K-3-690/2013, kurioje analizuoti profesinių sąjungų įgaliojimai veikti Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnio pagrindu.

Pažymėjo, kad pateikdamas Reikalavimą Policijos departamentui, Profesinės sąjungos neinformavo, kokiems Profesinių sąjungų nariams ar jų grupei jos atstovauja. Policijos departamento duomenimis (2016 m. rugpjūčio mėn. duomenys), Policijos departamente yra tik 2 profesinės sąjungos, turinčios narių, kurie yra Policijos departamento pareigūnai ar tarnautojai, t. y. Kriminalinės policijos biuro profesinė sąjunga (KPBP) (kuri yra Lietuvos teisėsaugos pareigūnų federacijos narė (*toliau – ir LTPF*)) ir Lietuvos Respublikos ikiteisminio tyrimo įstaigų profesinė sąjunga. Abi šios profesinės sąjungos dalyvavo (KPBP, atstovaujama LTPF) pateikiant Reikalavimą

Policijos departamentui. Kitų profesinių sąjungų, neturinčių narių Policijos departamente, dalyvavimas pateikiant Reikalavimą kelia abejonių dėl jų teisinio subjektiškumo, įgyvendinant Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnyje numatytas profesinių sąjungų teises (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. vasario 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-125-662/2016). Vadovaujantis DK 16 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos policijos įstatymo 16, 17, 18 straipsniais, nors šiuo metu policijos įstaigų sistemą sudarančios policijos įstaigos yra pavaldžios Policijos departamentui, tačiau jos veikia kaip savarankiški juridiniai asmenys, Darbo kodekso 14 straipsnyje numatytą teisnumą įgyjančios nuo jų įsteigimo momento, o veiksnumą įgyvendinančios per paskirtus policijos įstaigoms vadovaujančius policijos įstaigų viršininkus bei šių įstaigų administraciją. Policijos departamentas, nors ir yra kitų policijos įstaigų steigėjas, nėra ir negali būti vertinamas kaip šių įstaigų darbdavys pagal Darbo kodekso 16 straipsnio 1 dalį. Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnyje numatyta darbdavio sąvoka negali būti interpretuojama plačiau negu ją apibrėžia Darbo kodekse, todėl Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnio pagrindu į Policijos departamentą teisę kreiptis turi išimtinai tik tos profesinės sąjungos, kurios turi profesinės sąjungos narių Policijos departamente. Kitos profesinės sąjungos (šiuo atveju – Nacionalinis pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimas, Lietuvos policijos profesinė sąjunga, Vilniaus apskrities ikiteisminio tyrimo įstaigų profesinė sąjunga) neturi teisės veikti Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnio pagrindu šioje įstaigoje, nes Policijos departamentas nėra jų atstovaujамų profesinių sąjungų narių darbdavys. Šių profesinių sąjungų teisė kreiptis į Policijos departamentą Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnio pagrindu ginant viešąjį interesą taip pat apribota (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. gegužės 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A63-2246/2011).

Atkreipė dėmesį į tai, kad skundą teismui pateikė būtent profesinės sąjungos, neturinčios profesinės sąjungos narių Policijos departamente – Vilniaus apskrities ikiteisminio tyrimo įstaigų profesinė sąjunga ir Lietuvos policijos profesinė sąjunga, kurios neturi teisės ginčyti Policijos departamento sprendimų Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnyje numatyta tvarka. ABTĮ taikymo požiūriu tai reiškia, kad nagrinėjamoje situacijoje nėra pagrindo pripažinti, jog skundžiamais Generalinio komisaro sprendimais (ar administraciniu sprendimu) buvo pažeistos pareiškėjų teisės ar įstatymų saugomi interesai (ABTĮ 5 str. 1 d., 23 str. 1 d.), todėl skundas šiuo pagrindu vertintinas kaip atmestinas.

Dėl reikalavimo panaikinti Įsakymus Nr. 5-V-534 ir Nr. 5-V-713 nurodė, kad Profesinės sąjungos Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnio pagrindu kreipėsi į Policijos departamentą, kaip darbdavį, dėl savo narių teisių pažeidimo, kurio atsiradimą sieja su Lietuvos policijos generalinio komisaro priimtais teisės aktais, kuriais nėra reglamentuojamos Policijos departamento pareigūnų, tarnautojų ar darbuotojų teisės. Ginčijamais teisės aktais yra reguliuojamas policijos veiklos organizavimo pakeitimų įgyvendinimas apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose. Įsakymu Nr. 5-V-534 patvirtinti Metmenys yra strateginio pobūdžio dokumentas, kuriame detalizuojamas policijos veiklos pertvarkymo mechanizmas. Jame nėra numatomos konkrečios teisės ar pareigos Policijos departamento ar kitų policijos įstaigų pareigūnams, kurias šie, įsakymui įsigaliojus, turėtų vykdyti. Kaip strateginis dokumentas Metmenys nustato tvarką, kuria remiantis bus organizuojamas apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų darbas. Tai deklaratyvus dokumentas, kuris be įgyvendinamųjų teisės aktų nedaro jokio poveikio pareigūnų teisėms, todėl negali būti vertinamas kaip darbdavio sprendimas Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnio prasme. Taip pat ir 2016 m. rugsėjo 8 d. įsakymu Nr. 5-V-713 „Dėl Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašo patvirtinimo“ patvirtinti konkretūs pareigybių sąrašai atskiruose Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato policijos komisariatuose. Be konkrečioje policijos įstaigoje priimtų įgyvendinamųjų teisės aktų šis įsakymas ir juo nustatyta tvarka nedaro jokio realaus poveikio toje įstaigoje pareigas atliekantiems pareigūnams. Reikalavime ir skunde teismui nurodomos aplinkybės dėl saugių darbo sąlygų, nepasiruošimo, perkėlimo neatlikus sveikatos patikrinimo ir pan. yra pažeidimai, galintys atsirasti netinkamai priimant šį įsakymą įgyvendinančius lokalius teisės aktus policijos įstaigose, kurie yra atskirų individualių tarnybinių

ginčų nagrinėjimo dalykas. Faktas, kad įstaigoje yra patvirtinti nauji pareigybių sąrašai, pats savaimė pareigūnų teisių nesusiaurina, nepaneigia ir kitaip nepažeidžia, todėl ir Įsakymas Nr. 5-V-713 negali būti laikomas darbdavio sprendimu Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnio prasme.

Teigė, kad, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 2 dalimi, Policijos įstatymo 18 straipsniu, 19 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika (pvz., 2014 m. lapkričio 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A261-1836/2014), struktūrinių pertvarkymų įgyvendinimas, taip pat darbo vietų ir darbuotojų skaičiaus sumažinimas, funkcijų pakeitimas, perskirstymas ir įforminimas, priklauso įmonės vadovo ar jo įgaliotų asmenų kompetencijai. Policijos generalinis komisaras, priimdamas Įsakymus Nr. 5-V-534 ir Nr. 5-V-713, vykdė vidaus administravimo funkciją, pirmiausia, įtvirtindamas struktūrinių pertvarkymų ir funkcijų perskirstymo planą strateginio pobūdžio dokumente, po to patvirtindamas konkrečius pareigybių sąrašus konkrečioje įstaigoje. Šių sprendimų priėmimas yra policijos generalinio komisaro diskrecija. Ekonominės sąlygos, darbo sąlygų analizė ir kitos priežastys, nulėmusios konkrečių sprendimų priėmimą, nėra šio administracinio ginčo dalykas, nes nepriskirtas teismo kompetencijai (ABTĮ 3 str.). Administracinėje byloje nėra duomenų, kad Įsakymai Nr. 5-V-534 ir Nr. 5-V-713 būtų priimti peržengiant numatytos kompetencijos ribas ar kad jie prieštarauja tikslams ir uždaviniams, dėl kurių institucija buvo įsteigta, todėl laikytini teisėtais ir pagrįstais.

Rėmėsi ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2003 m. spalio 29 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-1014/2003 pateiktu išaiškinimu, kad darbdavio sprendimas pertvarkyti įmonės konkretaus skyriaus darbą, numatyti, kokia tvarka darbuotojai bus atleidžiami iš darbo, kaip atleidimo metu užtikrinamas įmonei reikalingų funkcijų vykdymas, nėra darbdavio sprendimas, kurį profesinė sąjunga gali skųsti pagal Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnį.

Pastebėjo, kad skunde nėra pasisakyta dėl Policijos departamento administracinio sprendimo atsisakyti tenkinti Profesinių sąjungų Reikalavimą pagrįstumo, nepateiktos aplinkybės, kuriomis pareiškėjai grindžia šį reikalavimą. Skunde pateikti padriki pasisakymai dėl saugių ir sveikų darbo sąlygų, perkėlimo tvarkos, pažeidimų dėl sveikatos patikrinimų nėra pagrįsti šiuos teiginius patvirtinančiais įrodymais ir negali būti vertinami kaip tinkamas skundo pagrindimas.

Atsakovė 2017-10-16 pateikė teismui papildomus paaiškinimus, kuriuose nurodė, kad palaiko atsiliepime išdėstytus paaiškinimus (VI t., b. l. 66–68). Teigia, kad pareiškėjų argumentai dėl nevykdytos konsultavimosi procedūros yra klaidinantys, nes Policijos departamentas prieš priimdamas ginčijamus sprendimus vykdė konsultavimosi procedūrą. Pažymėjo, kad ginčijamais sprendimais nėra reglamentuojamos pareigūnų teisės, todėl nėra pagrindo tenkinti pareiškėjų skundą.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Nacionalinis pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimas atsiliepime į pareiškėjų skundą (II t., b. l. 5–7) su juo sutiko ir prašė jį tenkinti.

Papildomai pažymėjo, kad atsakovas pažeidė Darbo kodekso 23 straipsnio nuostatuose imperatyviai suformuluotus imperatyvius reikalavimus, jog darbdavys, priimdamas sprendimus, galinčius turėti įtakos darbuotojų teisinei padėčiai, privalo konsultuotis su darbuotojų atstovais. Atsakovas nagrinėjamu atveju nesikonsultavo su profesine sąjunga ir priėmė nepalankius darbuotojams sprendimus, pažeidžiančius Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo normas bei darbdavio pareigą užtikrinti saugias ir sveikas darbo sąlygas darbuotojams.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Lietuvos teisėsaugos pareigūnų federacija atsiliepime į pareiškėjų skundą (II t., b. l. 93–95) su juo sutiko ir palaikė jame išdėstytus reikalavimus.

Vadovavosi Darbo kodekso 47 straipsnio nuostatomis ir teigė, kad atsakovas visiškai ignoravo įstatyme numatytas imperatyvias pareigas, susijusias su informavimu ir konsultavimusi. Atsakovas, prieš priimdamas sprendimus, kurie buvo esminiai darbo organizavimui įstaigoje ir darbuotojų teisinei padėčiai (keitėsi darbuotojų darbo laikas, faktinė darbo vieta, funkcijos, sveikatos ir fizinio pasirengimo reikalavimai ir t. t.), neteikė konstruktyvios informacijos darbuotojų atstovams ir nesikonsultavo su jais dėl tokių sprendimų priežasčių bei teisinių, ekonominių ir

socialinių padarinių darbuotojams, neaptarė galimų padarinių ir nenumatė priemonių padariniams išvengti arba sušvelninti. Atsakovo įgyvendinti darbo organizavimo pakeitimai turėjo esminę reikšmę darbuotojų teisei padėčiai. Daliai darbuotojų, dirbusių nuolatinio fiksuotu darbo laiku, pakeistas darbo laiko režimas – įvestas pamaininis darbas, nustatytos ilgesnės nei 8 val. trukmės pamainos, daliai darbuotojų įvesta suminė darbo laiko apskaita. Šie pasikeitimai neabejotinai sukėlė padarinius darbuotojų šeimyninių įsipareigojimų vykdymui. Darbo organizavimo pakeitimai taip pat lėmė ir darbuotojų darbo funkcijų pakeitimus – patvirtinti nauji pareigybių aprašymai, išplėstos darbuotojų funkcijos. Atsakovas visiškai nevertino darbuotojų specialiųjų žinių poreikio, naujų kompetencijų poreikio, nors tai taip pat darbo organizavimo pakeitimų padariniai. Viešai buvo deklaruojama, kad visų darbuotojų, kaip policijos pareigūnų, pirminis parengimas yra vienodas, o tai turėtų reikšti, kad visi darbuotojai per savo darbo praktiką yra įgiję vienodus įgūdžius, darbinę praktiką, pasiekę vienodas kompetencijas. Tai neatitinka tikrovės, nes iki darbo organizavimo pakeitimų darbuotojų policijoje darbas buvo profiliuojamas pagal savarankiškas veiklos sritis, todėl tiek darbuotojų įgūdžiai, patirtis, tiek kompetencijos labai skyrėsi. Tas pat pasakytina ir apie sveikatos bei fizinio pasirengimo reikalavimus. Kaip teisingai nurodo pareiškėjai, darbuotojų sveikatos patikrinimai masiškai atliekami buvo jau po darbo organizavimo pakeitimų įgyvendinimo. Taigi šie aspektai nebuvo jokia forma aptariami, vertinami, nebuvo numatomos priemonės padariniams išvengti ar sušvelninti, nebuvo sudaryta galimybė socialiai jautrių grupių darbuotojams išsakyti problemas, kurias lėmė atsakovo sprendimai, nebuvo diskutuojama, kaip sušvelninti neigiamas pasekmes.

Taip pat vadovavosi Darbo kodekso 95 straipsnio 1 ir 2 dalių, 120 straipsnio 2 dalies ir 121 straipsnio nuostatomis ir teigė, kad atsakovas, įgyvendindamas darbo organizavimo pakeitimus ir keisdamas darbuotojų funkcijas, pareigybių paskirtį, kompetencijų apimtį, taip pat ir darbo apimtis, neklausė darbuotojų nuomonės. Atsakovas ignoravo įstatymo reikalavimus ir pažeidė darbuotojų teises.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas atsiliepime į pareiškėjų skundą (II t., b. l. 9–14) su juo nesutiko ir prašė jį atmesti kaip nepagrįstą.

Teigė, kad pareiškėjų argumentai, jog, įgyvendinus reformą, suprastės atliekamų ikiteisminių tyrimų kokybė bei, panaikinus pareigūnų specializacijas, suprastės jų atliekamų funkcijų kokybė, yra nekonkretūs ir deklaratyvaus pobūdžio. Pareiškėjai neįvardija, koku būdu ir kokias konkrečias darbuotojų darbo, ekonomines bei socialines teises pažeis (gali pažeisti) hipotetiškai kritęs nusikalstamų veikų išaiškinamumo rodiklis bei hipotetiškai suprastėjusi pareigūnų atliekamų funkcijų kokybė. Atsižvelgiant į tai, minėti profesinių sąjungų teiginiai apskritai negali būti svarstomi Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnio kontekste kaip argumentai, pagrindžiantys darbdavio sprendimo neteisėtumą.

Dėl argumento, kad pareigūnai nėra parengti vykdyti naujas funkcijas (neatitinka sveikatos, fizinio pasirengimo reikalavimų), nurodė, jog, kuriant naująjį policijos veiklos ir darbo organizavimo modelį bei modeliuojant pareigūnų funkcijų apimtį, buvo griežtai laikomasi teisės aktų, nustatančių reikalavimus pareigūnų sveikatos būklei ir fiziniam pasirengimui. Taigi pareigybių aprašymuose įtvirtintos funkcijos buvo suderintos su teisės aktuose keliamais specialiais reikalavimais. Nei vienas pareigūnas, pageidavęs būti perkeltas į įsteigtas pareigas (lygiavertes ar žemesnes), laimėjęs atranką, ar kurio veikla vertinimo komisijos buvo įvertinta „labai gerai“, siūlant jį perkelti į aukštesnes pareigas, tačiau neatitikęs pareigybei keliamų specialiųjų reikalavimų, nebuvo įstaigos vadovo įsakymu perkeltas į šias pareigas tol, kol jo tinkamumas tarnybai pagal atitinkamą sveikatos skiltį nebuvo įvertintas CMEK ekspertiniu sprendimu.

Taip pat melagingu laikė ir pareiškėjų argumentą dėl informavimo ir konsultavimosi pareigos nevykdymo. Ruošiantis reformos įgyvendinimui (2016 m. vasarą), su profesinių sąjungų atstovais vyko pakankamai intensyvus dialogas aktualiais klausimais. 2016 m. birželio 16 d. įvyko pirmasis Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato ir įstaigoje veikiančių profesinių sąjungų (Vilniaus miesto policijos darbuotojų profesinės sąjungos ir Vilniaus apskrities ikiteisminio

tyrimo įstaigų profesinės sąjungos) atstovų susitikimas (2016 m. liepos 7 d. protokolas Nr. 14949), kurio metu buvo aptartas klausimas dėl susitikimų poreikio bei jų reguliarumo reformos įgyvendinimo metu. Dar 7 susitikimai su minėtų profesinių sąjungų atstovais įvyko 2016 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėn. Jų tikslas buvo aptarti įvairius su reforma susijusius klausimus. Be to, profesinių sąjungų atstovai buvo kviečiami dalyvauti Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato atstovų ir darbuotojų susitikimuose, kurių tikslas buvo pristatyti darbuotojams naująją veiklos ir darbo organizavimo modelį, struktūrą, atsakyti į rūpimus klausimus (planuojamų susitikimų grafikas buvo iš anksto suderintas su profesinių sąjungų atstovais).

Nurodė, kad vienintelės oficialiai (išsamiai ir aiškiai) išdėstytos profesinių sąjungų pastabos buvo pateiktos Vilniaus apskrities ikiteisminio tyrimo įstaigų profesinės sąjungos 2016 m. rugpjūčio 25 d. raštu Nr. VA17-102(16) „Dėl Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Trakų rajono policijos komisariato pareigybių aprašymų“. Į šias pastabas buvo atsakyta Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato 2016 m. rugpjūčio 31 d. raštu Nr. 10-S-183075, nurodant motyvuotas atsisakymo jas tenkinti priežastis. Daugiau pastabų (skundų) nebuvo gauta, todėl Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas tai traktavo kaip socialinių partnerių pritarimą įstaigos paruoštiems dokumentams ir išdėstytai pozicijai.

Teigė, kad pareiškėjų prašymas teismui panaikinti tariamai neteisėtą Policijos departamento atsisakymą tenkinti jų Reikalavimą yra grindžiamas papildomomis aplinkybėmis (kad prašomi naikinti sprendimai lemia nesaugias darbo sąlygas, kadangi jų pagrindu patvirtintuose pareigybių aprašymuose nustatyti specialieji reikalavimai neatitinka nustatytų funkcijų ir t. t., kad sprendimai yra įgyvendinami pažeidžiant informavimo ir konsultavimosi pareigą, kad darbdavys vengia įspėti darbuotojus apie galimą atleidimą iš pareigų bei teritorinę darbo biržą apie grupės darbuotojų atleidimą) ir tokiu būdu apeinamos įstatymų nustatytos procedūros, išplečiamos nagrinėjamo ginčo ribos. Nagrinėjamo ginčo ribas apibrėžia Profesinių sąjungų 2016 m. rugsėjo 23 d. raštu Nr. NP17-107(16) „Dėl darbo įstatymų pašalinimo“ teiktas reikalavimas ir ginčijamas Policijos departamento atsisakymas jį tenkinti bei šiuose dokumentuose išdėstyti argumentai. Pareiškėjai nėra įstatymu įgalioti ir kompetentingi ginčyti vidaus sistemos pertvarkas tol, kol jų vykdymas tiesiogiai nelemia (nepažeidžia) darbuotojų teisių ir teisėtų interesų, nustatytų ir saugomų įstatymais. Kitaip tariant, profesinės sąjungos, atstovaudamos ir gindamos savo narius, turi teisę ginčyti ne pačią reformą (jos esmę), bet jos įgyvendinimo būdus ir priemones, jeigu, jų nuomone, pastarieji pažeidžia darbuotojų darbo, ekonomines ar socialines teises. Šiuo klausimu yra pasisakęs ir Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2007 m. balandžio 27 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-204/2007. Taigi pareiškėjų teismui pateiktame skunde nurodyti skundžiami reformos įgyvendinimo būdai ir priemonės, kurių iki tol jie nereikalavo koreguoti ar panaikinti (pvz., trečiasis argumentas) paties darbdavio, neteisėtai ir nepagrįstai peržengia nagrinėjamo ginčo ribas.

Pažymėjo, kad informavimo ir konsultavimosi institutas nesuponuoja darbdavio pareigos atsižvelgti į visas socialinių partnerių teikiamas pastabas ir vykdyti visus jų teikiamus pasiūlymus. Šiuo atveju visi profesinių sąjungų pasiūlymai ir pastabos buvo išanalizuoti ir įvertinti, į visus pasiūlymus ir pastabas, kuriuos įgyvendinti buvo įmanoma (vertinant objektyviai), buvo atsižvelgta (pvz., buvo atsisakyta reikalavimo dėl anglų kalbos mokėjimo, turėti vairuotojo pažymėjimą). Be to, visuose Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato struktūriniuose padaliniuose naujų pareigybių buvo įsteigta tiek, kad visiems juose dirbantiems pareigūnams būtų garantuojamos sąlygos pasilikti dirbti tame pačiame struktūriniame padalinyje, nors atlikta darbo krūvio analizė rodė etatų persikirstymo poreikį.

Pabrėžė, kad visiems pareigūnams buvo sudarytos sąlygos pasilikti dirbti tame pačiame padalinyje. Aptariamais veiklos ir darbo organizavimo pakeitimais nėra siekiama mažinti darbuotojų skaičiaus. Todėl Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas neskubėjo masiškai teikti įspėjimus apie galimą atleidimą iš vidaus tarnybos. Visų pirma, darbuotojams buvo suteikta galimybė susipažinti su nauju veiklos ir darbo organizavimo modeliu bei nauja struktūra. Antra, visiems pareigūnams, nepageidavusiems tęsti tarnybos pasikeitusiomis sąlygomis ir neišreiškusiems valios nutraukti vidaus tarnybą šalių susitarimu, buvo įteikti įspėjimai apie galimą

atleidimą iš vidaus tarnybos (įteikus išpėjimo lapelius pareigūnams buvo siūlomos kitos laisvos pareigos apskrities mastu). Trečia, Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas nei vienam pareigūnui nėra siūlęs nutraukti vidaus tarnybos santykius įstaigos iniciatyva, žinia apie tokią galimybę (esant darbuotojo pageidavimui) buvo paskleista tik bendrų susitikimų metu. Ketvirta, tokia strategija buvo pasirinkta ne siekiant išvengti išpėjimo terminų ar pareigos pranešti teritorinei darbo biržai apie grupės darbuotojų atleidimą, bet siekiant suteikti pareigūnams kuo platesnę pasirinkimo laisvę ir užtikrinti kuo tolygesnį pereinamąjį laikotarpį. Toks pereinamojo laikotarpio mechanizmas buvo aptartas ir sulytas su profesinių sąjungų atstovais dar pirmųjų susitikimų metu (pvz., 2016 m. rugpjūčio 1 d. vykusio susitikimo metu ir kt.).

Pažymėjo, kad Vilniaus apskrities vyriausiajame policijos komisariate nebuvo gauta darbuotojų skundų, individualių ginčų nebuvo kilę. Todėl pareiškėjų skundo dalyje dėl laikino pareigūnų perkėlimo į naujai įsteigtas pareigas (vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 22 str. nustatytais pagrindais) išdėstyti argumentai peržengia jiems suteiktą įgaliojimų ir kompetencijos ribas. Įstaigos vadovo įsakymas dėl pareigūno perkėlimo yra individualaus taikymo administracinis aktas, todėl jo sukeltos teisinės pasekmės yra pagrindas kilti individualiam ginčui, tačiau tokių ginčų, kaip minėta, nebuvo kilę. Taigi pastarasis klausimas nėra ir negali būti šio nagrinėjamo ginčo, iškelto Profesinių sąjungų 18 straipsnio pagrindu, dalyku. Vadovavosi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2003 m. spalio 29 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. 3K-3-1014/2003 bei Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. rugsėjo 12 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A438-1554/2008. Taip pat prašė teismo įvertinti pareiškėjų skundą Administracinių bylų teisenos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies aspektu.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Kauno apskrities vyriausiasis policijos komisariatas atsiliepime į pareiškėjų skundą (III t., b. l. 1–6) su juo nesutiko ir prašė atmesti kaip nepagrįstą.

Nurodė, kad kadangi apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų policijos komisariatų veiklos organizavimo kryptį keičiantis vykdomas vadovaujantis Matmenų nuostatomis ir apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų teikiama siūlymams dėl naujai steigiamų Veiklos skyrių struktūrų, Kauno apskrities vyriausiasis policijos komisariatas 2016 m. rugpjūčio 24 d. raštu Nr. 20-S-125366 „Dėl veiklos organizavimo patikslinimo“ Lietuvos Respublikos generaliniam komisarui pasiūlė Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kauno miesto Santakos policijos komisariato Veiklos skyriuje įsteigti 56 pareigybes (1 viršininko, 7 vyriausiojo tyrėjo, 30 vyresniojo tyrėjo, 16 tyrėjo ir 2 vyriausiojo postinio). Vadovaudamasis Metmenimis ir atsižvelgdamas į minėtą pasiūlymą, Lietuvos policijos generalinis komisaras 2016 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. 5-V-686 (įsigaliojo 2016 m. rugsėjo 5 d.) „Dėl Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašo patvirtinimo“ patvirtino Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kauno miesto Santakos policijos komisariato Veiklos skyriuje steigiamų pareigybių sąrašą, kuriame nustatytos 56 steigiamos pareigybės. 2016 m. rugpjūčio 24 d. pasiūlymo metu Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kauno miesto Santakos policijos komisariate buvo 62 pareigybės, iš kurių 57 etatai buvo užimti ir 5 – laisvi. Vienas vyresnysis tyrėjas 2016 m. liepos 16 d. buvo pateikęs prašymą Nr. 20-PR4-4169 išėiti iš tarnybos nuo 2016 m. rugsėjo 1 d. jo paties prašymu. Taigi 2016 m. rugsėjo 1 d. šiame komisariate iš 62 turimų pareigybių buvo užimti 56 etatai. Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kauno miesto Santakos policijos komisariate į naujai įsteigtą Veiklos skyrių buvo numatyta perkelti visus pareigūnus, dirbusius Kriminalinės ir Viešosios policijos skyriuose. Todėl nepagrįstas pareiškėjų teiginys, jog pertvarkant policijos veiklą buvo siekiama sumažinti pareigūnų skaičių.

Pažymėjo, kad pareigūnų perkėlimas vyko keliais etapais. Perkelti pareigūnus į lygiavertes ar aukštesnes pareigas bei rengiant išvadas dėl pareigūnų tarnybinės veiklos vertinimo, buvo patikrinta, ar pareigūnai atitinka pareigybei keliamus specialiuosius reikalavimus dėl išsilavinimo, leidimo dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima atitinkamomis slaptumo žymomis, sveikatos būklės atitikimo nustatyti skilčiai, fizinio pasirengimo bei papildomų reikalavimų,

susijusių su fiziniais ir praktiniais gebėjimais, lygio. Visi Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kauno miesto Santakos policijos komisariato pareigūnai, perkeliama į pareigas Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kauno miesto Santakos policijos komisariato Veiklos skyriuje, atitiko jų pareigybėse nurodytus specialiuosius reikalavimus. Teigė, kad policijos reformos laikotarpiu iš Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kauno miesto Santakos policijos komisariato buvo atleisti tik keturi pareigūnai: du pareigūnai pagal Vidaus tarnybos statuto 62 straipsnio 1 dalies 1 punktą (paties prašymu) ir du pareigūnai pagal Vidaus tarnybos statuto 62 straipsnio 1 dalies 11 punktą (kai panaikinama jo pareigybė ir jis nesutinka eiti jam pasiūlytų kitų pareigų). Taigi, akivaizdu, kad, vykdamas policijos veiklos organizavimo pakeitimą, nebuvo poreikio atleisti grupės darbuotojų, todėl šiuo atveju nebuvo pagrindo taikyti Darbo kodekso 130¹ straipsnio nuostatų.

Nurodė, kad, nors Kauno apskrities vyriausiasis policijos komisariatas nėra sudaręs kolektyvinės sutarties, tačiau, reorganizuojant policijos veiklą, pareigą konsultuoti ir informuoti darbuotojų atstovus vykdė, vadovaudamasis Darbo kodekso 47 straipsnio 4 dalimi. Dėl darbo veiklos organizavimo ir darbo sąlygų pakeitimo buvo konsultuojamasi su visų Kauno apskrities vyriausiam policijos komisariate veikiančių profesinių sąjungų atstovais: 2016 m. rugpjūčio 4 d. vyko pasitarimas dėl veiklos organizavimo bei darbo sąlygų pakeitimo ar galimo atleidimo iš tarnybos (darbo), kuriame dalyvavo Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato vadovybė, darbo grupės nariai ir Lietuvos profesinės sąjungos „Sandrauga“, Kauno apskrities policijos ir kitų teisėsaugos darbuotojų profesinės sąjungos bei Lietuvos policijos profesinės sąjungos atstovai. Pasitarimo metu nariams buvo pristatytas naujas policijos veiklos modelis, buvo pateikta informacija apie kiekviename policijos komisariate numatytus etatinius pakeitimus. Profesinių sąjungų atstovams buvo suteikta galimybė gauti atsakymus į visus su policijos veiklos reorganizavimu susijusius klausimus, pasitarimo metu susirinkusieji buvo informuoti, kad visiems darbuotojams bus pasiūlytos darbo vietos ir nei vienas darbuotojas vykstant reorganizacijai nebus atleistas, tačiau jie gali pasinaudoti savo teise išeiti į kitą Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato padalinį ar išeiti į pensiją. Pasitarimo metu visi profesinių sąjungų atstovai vienbalsiai pritarė pristatytam naujam policijos veiklos modeliui. Bendradarbiavimas su profesinių sąjungų atstovais naujo policijos veiklos modelio klausimais buvo tęsiamas ir toliau – 2016 m. lapkričio 15 d. vyko Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kauno miesto Santakos policijos komisariato ir Lietuvos profesinės sąjungos pirmininkės Romos Katinienės susitikimas su Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kauno miesto Santakos policijos komisariato pareigūnais, kurio metu dalyvavo ir Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato psichologė. Susitikime nebuvo išsakyta jokių nusiskundimų naujuoju veiklos modeliu. Taip pat 2016 m. spalio 7 d. ir 2016 m. lapkričio 9 d. vykusių pareigūnų vertinimų metu buvo teiraujama pareigūnų nuomonės apie vykdomą policijos reformą ir apie asmeniškai kiekvieno iš jų adaptacijos laikotarpiu patiriamas problemas. Pareigūnai neišreiškė nusiskundimų, tik kai kurie iš jų nurodė, kad reikia laiko prisitaikyti prie pakitusių darbo funkcijų. Iš esmės daugelis nurodė, kad yra patenkinti vykdoma reforma.

Nepagrįstu laikė pareiškėjų teiginį, kad pareigūnai perkeliama į naujas pareigas be papildomo apmokymo. Pareigūnų mokymai vyksta nuolat ir nuosekliai. Nors mokymuose dalyvauja visi pareigūnai, prioritetas teikiamas tiems pareigūnams, kurių darbo funkcijos policijos veiklos reorganizavimo laikotarpiu labiausiai pakito. Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kauno miesto Santakos policijos komisariatas buvo aprūpintas visomis priemonėmis, reikalingomis papildomoms funkcijomis atlikti.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Klaipėdos apskrities vyriausiasis policijos komisariatas atsiliepime į pareiškėjų skundą (II t., b. l. 98–101) su juo nesutiko ir prašė jį atmesti kaip nepagrįstą. Atsiliepime išdėstė iš esmės tuos pačius argumentus, kaip ir trečiasis suinteresuotas asmuo Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Šiaulių apskrities vyriausiasis policijos komisariatas atsiliepime į pareiškėjų skundą (II t., b. l. 46–48) su juo nesutiko ir prašė atmesti kaip nepagrįstą.

Teigė, kad 2016 m. liepos 26 d. Šiaulių apskrities vyriausiajame policijos komisariate vyko konsultacija su darbuotojų atstovais, kurios metu jie buvo informuoti apie darbo organizavimo pakeitimus. Mano, kad pareiškėjų argumentas, jog nebuvo užtikrinti Darbo kodekse nustatyti imperatyvūs reikalavimai dėl informavimo ir konsultavimosi procedūros, yra nepagrįstas.

Pažymėjo, jog atsižvelgiant į Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 5-V-580 „Dėl pavyzdinių pareigybių aprašymų patvirtinimo“ patvirtintus pavyzdinius pareigybių aprašymus, buvo patvirtinti Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato policijos komisariatų Veiklos ir Reagavimo skyrių pareigybių aprašymai, kuriais pareigūnams nebuvo išskirti aukštesni specialieji reikalavimai (dėl išsilavinimo, užsienio kalbos mokėjimo bei teisės vairuoti B kategorijos transporto priemones), nei juos turėjo atitikti iki tol dirbtose pareigose. Visi pareigūnai jų prašymu buvo perkelti į lygiavertes ar į aukštesnes pareigas atlikus neeilinį veiklos vertinimą, o pareigūnai, neatitinkantys sveikatos būklės reikalavimų, buvo pasiūsti tikrintis į CMEK. Taigi į naujas pareigas buvo perkelti visi specialiuosius reikalavimus atitinkantys pareigūnai. Šiaulių apskrities vyriausiajame policijos komisariate tik vienas pareigūnas buvo atleistas iš pareigų dėl struktūrinių pertvarkymų prieš tai išpėjus jį apie atleidimą, kadangi jis nesutiko toliau tęsti tarnybos ir nepageidavo palikti jos šalių susitarimu. Kadangi Šiaulių apskrities vyriausiajame policijos komisariate nebuvo planuojama nutraukti grupės darbuotojų tarnybos santykius, naujų pareigybių įsteigta tiek, kiek jų buvo planuojama panaikinti, todėl darbdaviui nekilo pareiga pagal aktualų teisinį reglamentavimą (Darbo kodekso 130¹ str.) apie tai informuoti teritorinę darbo biržą. Dėl Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato atliktų struktūrinių pakeitimų nebuvo gauta jokių pareigūnų skundų.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Panevėžio apskrities vyriausiasis policijos komisariatas atsiliepime į pareiškėjų skundą (II t., b. l. 113–115) su juo nesutiko ir prašė atmesti kaip nepagrįstą.

Teigė, kad pareiškėjai skunde nenurodė, kokios esminės procedūros buvo pažeistos ir kokių teisės aktų reikalavimų buvo nepaisyta priimant Lietuvos Respublikos generalinio policijos komisaro 2016 m. rugsėjo 5 d. įsakymą Nr. 5-V-697 „Dėl Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašo patvirtinimo“. Nurodė, kad jokios procedūros nebuvo pažeistos. Lietuvos Respublikos policijos įstatymo 19 straipsnio nuostata nebuvo pažeista. Vadovaujantis Metmenimis, Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato 2016 m. rugpjūčio 26 d. raštu Nr. 50-S-48090-(1.30E) Lietuvos policijos generaliniam komisarui buvo pateiktas prašymas dėl pareigybių įsteigimo. Lietuvos Respublikos policijos generalinio komisaro 2016 m. rugsėjo 5 d. įsakymu Nr. 5-V-697, atsižvelgiant į Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato siūlymus, įsteigta tiek naujų pareigybių, kiek buvo pasiūlyta.

Pažymėjo, kad Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato vadovų ir profesinių sąjungų atstovų konsultacija vyko 2016 m. rugpjūčio 1 d. Jos metu kalbėta apie darbo organizavimo pakeitimus, perspektyvas. Susirinkimo metu nutarta, kad dėl komisariatų viešosios ir kriminalinės policijos veiklos organizavimo pakeitimų grėsmių neįžvelgta. Trečiasis suinteresuotas asmuo darbuotojų skundų negavo.

Pareiškėjų argumentus dėl saugių ir sveikų darbo sąlygų neužtikrinimo laikė deklaratyviais ir nepagrįstais, grindžiamais prielaidomis. Panevėžio apskrities vyriausiasis policijos komisariatas užtikrina saugias ir sveikas darbo sąlygas pareigūnams. Jokių skundų iš pareigūnų ar profesinių sąjungų atstovų dėl saugos ir sveikatos reikalavimų neužtikrinimo nebuvo gauta. Panevėžio apskrities vyriausiajame policijos komisariate yra sudarytas ir veikia darbuotojų saugos ir sveikatos komitetas, kurio sudėtyje yra ir profesinių sąjungų atstovai ir kuris svarsto darbuotojų saugos ir sveikatos būklę Panevėžio apskrities vyriausiajame policijos komisariate bei sprendžia kitus su tuo susijusius klausimus.

Teigė, kad pareiškėjai nenurodo, kurių pareigybių ir kokie specialieji reikalavimai neatitinka vykdomų funkcijų pobūdžio, nepateikė įrodymų šioms aplinkybėms pagrįsti. Kupiškio rajono

policijos komisariatais yra 52 pareigybės. Vadovaujantis Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 5-V-580 „Dėl pavyzdinių pareigybių aprašymų patvirtinimo“ patvirtintais pavyzdiniais pareigybių aprašymais, pareigybių aprašymai parengti ir patvirtinti atsižvelgiant į Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kupiškio rajono policijos komisariato viršininko 2016 m. rugsėjo 14 tarnybinį pranešimą Nr. 50-PR2-34101 „Dėl pareigybių aprašymo patvirtinimo“.

Nurodė, kad Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato pareigūnai nebuvo perkelti į įsteigtas pareigas (lygiavertes ar žemesnes), laimėję atranką, ar kurių veikla vertinimo komisijos buvo įvertinta „labai gerai“, siūlant perkelti į aukštesnes pareigas, neatitinkantys pareigybei keliamų specialiųjų reikalavimų tol, kol jų tinkamumas tarnybai pagal atitinkamą sveikatos skiltį nebuvo įvertintas CMEK. Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kupiškio rajono policijos komisariatais (ir kituose komisariatuose) nei vienas pareigūnas nebuvo perkeltas nuolatiniam darbui į naujai įsteigtas pareigas anksčiau nei pasitikrino sveikatą. Nė vienas Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kupiškio rajono policijos komisariato pareigūnas negavo išpėjimo lapelių apie atleidimą, todėl darbdaviui nekilo pareiga informuoti apie grupės darbuotojų atleidimą.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Utenos apskrities vyriausiasis policijos komisariatas atsiliepė į pareiškėjų skundą (II t., b. l. 66–69) su juo nesutiko ir prašė jį atmesti kaip nepagrįstą.

Teigė, kad laikydamasis su Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato pareigūnų profesinių sąjungų jungtine atstovybe 2015 m. sausio 30 d. pasirašytos kolektyvinės sutarties Nr. 89-IL-1202/NPG-ESP-PD-2(15) 69 punkto nuostatų, į kiekvieną komisiją visuomet įtraukdavo ir profesinių sąjungų atstovus / atstovą. Utenos apskrities vyriausiajame policijos komisariatais konsultavimosi ir informavimo pareiga buvo vykdoma nuolat. 2016 m. liepos 29 d. buvo surengta konsultacija su Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato valstybės tarnautojų ir darbuotojų atstovais dėl darbo sąlygų pakeitimo ar galimo atleidimo iš tarnybos (darbo) (2016 m. rugpjūčio 2 d. protokolas Nr. 89-P1-143). Galutinę poziciją dėl numatomų pokyčių Lietuvos policijos profesinės sąjungos pirmininkė turėjo pateikti iki 2016 m. rugpjūčio 10 d., tačiau atsakymas įstaigoje nebuvo gautas.

Atkreipė dėmesį į tai, kad Utenos apskrities vyriausiajame policijos komisariatais buvo priimtas sprendimas veiklos organizavimo pakeitimus vykdyti etapais, suderinus su Policijos departamento Veiklos analizės ir kontrolės valdyba dėl pareigybių ir terminų (2016 m. rugpjūčio 29 d. raštai Nr. 89-S-26465, Nr. 89-S-26466 ir 2016 m. spalio 13 d. raštas Nr. 89-S-30856). Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Zarasų rajono ir Visagino policijos komisariatuose nutarta steigti Veiklos ir Reagavimo skyrius. Vėliau buvo teikti kiti siūlymai dėl veiklos organizavimo pakeitimų vykdymo Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Anykščių rajono policijos komisariatais (2016 m. lapkričio 30 d. raštas Nr. 89-S-35317 ir 2016 m. gruodžio 7 d. raštas Nr. 89-S-35863), Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Molėtų rajono policijos komisariatais (2016 m. lapkričio 30 d. raštas Nr. 89-S-35332), Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Ignalinos rajono policijos komisariatais (2016 m. lapkričio 10 d. raštas Nr. 89-S-33438 ir 2016 m. lapkričio 24 d. raštas Nr. 89-S-34788).

Pažymėjo, kad nei vienas įstaigos pareigūnas nebuvo perkeltas į naujai įsteigtas pareigas anksčiau, nei atliko sveikatos patikrinimą CMEK. Pareigūnai, planuojami perkelti į pareigas, kurioms buvo taikomi aukštesni sveikatos reikalavimai, prieš paskiriant juos į pareigas buvo siunčiami į CMEK dėl sveikatos būklės nustatytų reikalavimų atitikimo. Išpėjimo lapeliai dėl pareigybių naikinimo, darbo sąlygų pasikeitimo ar galimo atleidimo iš darbo (tarnybos) įteikti nebuvo, kadangi neatsirado tokių pareigūnų, kurie nesutiktų savo noru pereiti į lygiavertes pareigas, arba tokių, kurie nesutiktų, kad jų veikla būtų vertinama neeilinio vertinimo metu dėl perkėlimo į aukštesnes pareigas, arba tokių, kurie nesutiktų dalyvauti atrankoje į aukštesnes pareigas. Informacija darbo biržai neteikta, kadangi pareigybių buvo siūloma steigti tiek pat, kiek jų buvo prieš įgyvendinant reformą. Nebuvo numatyta atleisti 30 ir daugiau žmonių, todėl Darbo kodekso

130¹ straipsnio 3 dalies nuostatos netaikytinos. Visi pareigybių aprašymai buvo tvirtinami pagal Generalinio komisaro patvirtintus pavyzdinius pareigybių aprašymus. Struktūra buvo patvirtinta pagal Metmenis ir kitas teiktas rekomendacijas. Utenos apskrities vyriausiajame policijos komisariate skundų iš policijos pareigūnų dėl policijos pertvarkos gauta nebuvo, individualių ginčų nebuvo kilę. Vykdamas veiklos optimizavimo etapus, visiems pareigūnams, norintiems toliau tęsti tarnybą, buvo išsaugotos pareigos, buvo sudarytos karjeros galimybės, išlyginti darbo krūviai ir išlaikytas aprūpinimas materialine baze (automobiliai, techninės priemonės, darbo kabinetai ir kt.).

Trečiasis suinteresuotas asmuo Marijampolės apskrities vyriausiasis policijos komisariatas atsiliepime į pareiškėjų skundą (II t., b. l. 131–135) su juo nesutiko ir prašė atmesti kaip nepagrįstą.

Pažymėjo, kad, įgyvendinant veiklos organizavimo pakeitimus, Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato struktūrinių padalinių (komisariatų) pareigybių aprašymai buvo patvirtinti pagal pavyzdinius pareigybių aprašymus. Didžioji dauguma Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato struktūrinių padalinių (komisariatų) pareigūnų atitiko pavyzdiniuose pareigybių aprašymuose keliamus reikalavimus. Struktūrinių padalinių (komisariatų) darbuotojams buvo siūlomos pareigybės, kurių reikalavimus jie atitiko, bei atitinkamai pareigūnams pasiūlytos aukštesnės pareigybės (Vilkaviškio rajono policijos komisariate – 14, Kazlų Rūdos policijos komisariate – 2, Kalvarijos policijos komisariate – 1). Aukštesnės pareigybės darbuotojams lemia didesnę atlyginimą. Į minėtas naujai įsteigtas pareigybes (į aukštesnes ar lygiavertes pareigas) Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato struktūriniuose padaliniuose buvo skiriami pareigūnai, atitinkantys specialiuosius reikalavimus (sveikatos, fizinio pasirengimo, užsienio kalbos mokėjimo ir pan.). Nei vienas Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato pareigūnas nebuvo anksčiau perkeltas dirbti į naujai patvirtintas pareigybes, nei atlikta jo sveikatos patikra CMEK, fizinio pasirengimo ar užsienio kalbos mokėjimo patikrinimas.

Nurodė, kad ginčui aktualiu laikotarpiu Marijampolės apskrities vyriausiajame policijos komisariate ir struktūriniuose padaliniuose nuolat vyko informavimas ir konsultacijos žodžiu dėl kriminalinės ir viešosios policijos padalinių veiklos organizavimo pakeitimo ir toks veikimas (informavimas bei konsultacijos) visiškai atitiko jiems keliamus reikalavimus, t. y. Policijos departamento atstovai ir Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato vadovybė 2016 m. rugsėjo 2 d. ir 2016 m. rugsėjo 9 d. dalyvavo struktūrinių padalinių (komisariatų) darbuotojų susirinkimuose, pristatė veiklos organizavimo pakeitimus. Marijampolės apskrities vyriausiajame policijos komisariate 2016 m. liepos 20 d. vyko konsultacijos su profesinėmis sąjungomis dėl Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato viešosios ir kriminalinės policijos veiklos organizavimo pakeitimų. Konsultacijos metu buvo pristatyti veiklos organizavimo pakeitimai, įgyvendinant priemonių plano parengimo darbo grupės 2016 m. birželio 7 d. darbo veiklos ataskaitą Nr. 5-IL-1713. Lietuvos profesinės sąjungos atstovas pritarė, jog, esant galimybei veikla galėtų būti pradėta organizuoti ir anksčiau, nei iki 2017 m. sausio 1 d., tačiau tik tuomet, jei nebus pažeistos darbuotojų teisės (2016 m. liepos 20 d. protokolas Nr. 64-P1-177). Marijampolės apskrities vyriausiajame policijos komisariate 2016 m. rugpjūčio 24 d. vyko konsultacijos su profesinėmis sąjungomis dėl Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato viešosios ir kriminalinės policijos veiklos organizavimo pakeitimų, susijusių su apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų viešosios ir kriminalinės policijos padalinių sujungimo į vieną veiklos padalinį, įgyvendinant priemonių plano parengimo darbo grupės 2016 m. birželio 7 d. darbo veiklos ataskaitą Nr. 5-IL-1713. Lietuvos profesinės sąjungos atstovas ir Vilkaviškio rajono vidaus reikalų sistemos darbuotojų profesinės sąjungos atstovas pritarė, jog, esant galimybei, veikla galėtų būti pradėta organizuoti ir anksčiau, nei iki 2017 m. sausio 1 d. (palaiptinui po vieną komisariatą), tačiau tik tuo atveju, jei nebus pažeistos darbuotojų teisės. Sutarta, kad planuojamiems pakeitimams ir funkcijoms užtikrinti bus steigiami tiek pareigybių, kiek yra užimta, ir visiems bus pasiūlytos pareigybės, atitinkančios jų turimą kvalifikaciją, nes šiais veiklos organizavimo pakeitimais nėra siekiama mažinti pareigybių skaičiaus (2016 m. rugpjūčio 24 d. protokolas Nr. 64-P1-186).

Pabrėžė, kad Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato pasitarimų metu nuolat buvo aptariami kriminalinės ir viešosios policijos padalinių veiklos organizavimo pakeitimai. Struktūrinių padalinių (komisariatų) vadovai, dalyvaujant profesinių sąjungų atstovams (Vilkaviškio rajono vidaus reikalų sistemos darbuotojų profesinės sąjungos atstovui, Kalvarijos policijos komisariato Kauno policijos pareigūnų profesinės sąjungos atstovui), pasitarimų metu žodžiu informuodavo pareigūnus apie veiklos organizavimo pakeitimus, akcentuodami pakeitimų esmę, jų naudą policijos sistemai, visuomenei. Pasitarimų, susirinkimų metu buvo akcentuojama, kad veiklos organizavimo pakeitimais nėra siekiama mažinti pareigybių skaičių. Be to, informacija apie veiklos organizavimo pakeitimus (Policijos departamento 2016 m. liepos 27 d. protokolas Nr. 5-P1-304) buvo siunčiama padalinių vadovams ir per dokumentų valdymo sistemą „Avilys“, kurie supažindindavo pavaldžius darbuotojus.

Pažymėjo, jog Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato struktūrinių padalinių (komisariatų) pareigybių skaičius ginčui aktualiu laikotarpiu praktiškai nesikeitė (naujų pareigybių buvo įsteigta tiek, kiek planuojama panaikinti): 2016 m. rugpjūčio 30 d. Kalvarijos policijos komisariate – 34 pareigybės, Kazlų Rūdos policijos komisariate – 28 pareigybės, Vilkaviškio rajono policijos komisariate – 63 pareigybės, atitinkamai 2016 m. lapkričio 7 d. (po pareigybių panaikinimo): Kalvarijos policijos komisariate – 32, Kazlų Rūdos policijos komisariate – 27, Vilkaviškio rajono policijos komisariate – 64. Kaip ir šiuo metu (2017 m. kovo 1 d.): Kalvarijos policijos komisariate – 31, Kazlų Rūdos policijos komisariate – 27, Vilkaviškio rajono policijos komisariate – 64 (duomenys iš POLIS posistemio). Taigi buvo įsteigta tiek naujų pareigybių, kad visiems pareigūnams būtų galimybė pasiūlyti darbą po veiklos organizavimo pakeitimų.

Atkreipė dėmesį į tai, kad Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato pareiga informuoti darbo biržą dėl veiklos organizavimo pakeitimų nekilo, kadangi apie atleidimą buvo įspėti vos 4 darbuotojai. Darbo kodekso 130¹ straipsnio 1 dalies 3 punktas tokiais įstaigais, kaip Marijampolės apskrities vyriausiasis policijos komisariatas, kuriame dirbo 552 (2016 m. rugsėjo 30 d.), t. y. daugiau kaip 300 darbuotojų, nustato pareigą raštu pranešti teritorinei darbo biržai, kai numatoma atleisti 30 ir daugiau darbuotojų. Pareiškėjai visiškai nepagrįstai numatomam atleisti 4 darbuotojų skaičiui suteikia grupės statusą Darbo kodekso 130¹ straipsnio prasme su visomis iš to išplaukiančiomis teisinėmis pasekmėmis. Kiti Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato struktūrinių padalinių (komisariatų) darbuotojai buvo perkelti į naujai įsteigtas lygiavertes arba aukštesnes pareigas.

Pabrėžė, kad ginčui aktualiu laikotarpiu Marijampolės apskrities vyriausiajame policijos komisariate pareigūnų skundų dėl veiklos organizavimo pakeitimo ir / ar steigiamų pareigybių nebuvo gauta.

Pareiškėjų atstovai teismo posėdyje nurodė, kad skundą palaiko ir prašė jį tenkinti.

Atsakovo atstovas teismo posėdyje nurodė, kad nesutinka su pareiškėjų skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Trečiojo suinteresuoto asmens Nacionalinio pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimo atstovas Vladimir Banel nurodė, kad sutinka su pareiškėjų skundu ir prašė jį tenkinti.

Teismas

k o n s t a t u o j a:

Iš bylos duomenų matyti, kad Nacionalinis pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimas, Lietuvos teisėsaugos pareigūnų federacija, Lietuvos policijos profesinė sąjunga, Lietuvos Respublikos ikiteisminio tyrimo įstaigų profesinė sąjunga ir Vilniaus apskrities ikiteisminio turimo įstaigų profesinė sąjunga bendru 2016-09-23 reikalavimu Nr. NP17-107(16) kreipėsi į Lietuvos policijos generalinį komisarą Liną Pernavą ir reikalavo atšaukti (sustabdyti vykdymą) šių Lietuvos policijos generalinio komisaro sprendimų: 2016-06-30 įsakymu Nr. 5-V-534 patvirtintų Apskričių

vyriausiųjų policijos komisariatų viešosios ir kriminalinės policijos organizavimo pakeitimo metmenų įgyvendinimą; 2016-09-08 įsakymo Nr. 5-V-713 Dėl Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašo patvirtinimo ir analogiškų sprendimų dėl kitų apskričių įgyvendinimą. Tuo pačiu prašė iki šio reikalavimo nagrinėjimo pateikti aktualią informaciją (galutinius sprendimus) apie sprendimus, kuriais: 1) buvo patvirtinti (pakoreguoti) apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų viešosios ir kriminalinės policijos veiklos organizavimo pakeitimo metmenys (galutinę metmenų redakciją); 2) sprendimus, kuriais yra steigiamos pareigybės apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų teritoriniuose policijos komisariatuose; 3) kitus jau priimtus sprendimus, jei jie yra priimti įgyvendinant apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų viešosios ir kriminalinės policijos veiklos organizavimo pakeitimo metmenis.

Profesinės sąjungos 2016-09-28 Policijos departamentui pateikė papildomą raštą „Dėl reikalavimo nagrinėjimo ir informacijos pateikimo“ Nr. NP17-114(16), kuriame išdėstė reikalavimą pateikti informaciją: 1) kaip, kokiais veiksmais įgyvendinant reformą ketinama gerinti ikiteisminio tyrimo kokybę; 2) kaip, kokiais konkrečiais veiksmais įgyvendinant reformą ketinama didinti nusikaltimų išaiškinamumą; kokius rezultatus yra planuojama pasiekti; 3) kaip planuojama organizuoti ir vykdyti prevencines programas, individualią prevenciją, prevencinį darbą su nepilnamečiais, kokie planuojami rezultatai; 4) kada ir kokia forma planuojama pristatyti (paskelbti) anksčiau įvykdytos kriminalinės policijos reformos rezultatus, kai kriminalinė žvalgyba buvo sukoncentruota apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose (specializuotuose padaliniuose); 5) kada ir kokia forma planuojama pristatyti ir paskelbti 5 policijos komisariatų, pertvarkytų pagal vykdomą reformą, veiklos rezultatus.

Policijos departamente 2016-10-03 buvo surengtas posėdis, kuriame, dalyvaujant Profesinių sąjungų atstovams, buvo nagrinėjami raštuose Nr. NP17-107(16) ir Nr. NP17-114(16) pateikti reikalavimai. Posėdžio metu Policijos departamento įgalioti asmenys vienbalsiai nutarė siūlyti Lietuvos policijos generaliniam komisarui atmesti Profesinių sąjungų rašte Nr. NP17-107(16) išdėstytus reikalavimus dėl Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016-06-30 įsakymo Nr. 5-V-534 ir 2016-09-08 įsakymo Nr. 5-V-713 bei analogiškų sprendimų dėl kitų apskričių atšaukimo.

Policijos departamentas 2016-10-13 raštu Nr. 5-S-8065 „Dėl reikalavimo nagrinėjimo ir informacijos pateikimo“ pranešė Profesinėms sąjungoms, kad buvo priimtas sprendimas netenkinti reikalavimų, išdėstytų rašte Nr. NP17-107(16) dėl Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016-06-30 įsakymu Nr. 5-V-534 „Dėl Apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų viešosios ir kriminalinės policijos veiklos organizavimo pakeitimo metmenų patvirtinimo“ patvirtintų Apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų viešosios ir kriminalinės policijos veiklos organizavimo pakeitimo metmenų įgyvendinimo „atšaukimo (vykdymo sustabdymo)“ bei dėl Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016-09-08 įsakymo Nr. 5-V-713 „Dėl Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašo patvirtinimo“ ir analogiškų sprendimų dėl kitų apskričių įgyvendinimo „atšaukimo (vykdymo sustabdymo)“.

Vilniaus apygardos administracinis teismas nagrinėjamoje byloje 2017 m. birželio 2 d. sprendimu pareiškėjų skundą atmetė kaip nepagrįstą (IV t., b. l. 85). Vilniaus apygardos administracinis teismas sprendime nusprendė, kad pareiškėjai reikalavimus dėl policijos pareigūnų saugių darbo sąlygų bei sveikos darbo aplinkos pažeidimų turėjo reikšti ne Policijos departamentui, bet atitinkamiems apskričių vyriausiesiems policijos komisariatams.

Pareiškėjai, nesutikdami su Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. birželio 2 d. sprendimu, pateikė Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui (*toliau – ir LVAT*) apeliacinį skundą. LVAT 2017 m. rugsėjo 20 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. eA-4761-575/2017 konstatavo, kad Vilniaus apygardos administracinis teismas, aiškindamas teisę, neatsižvelgė į policijos įstaigų sistemą bei statutinį jų pobūdį. LVAT konstatavo, kad nors paprastai policijos pareigūnų darbdaviu yra vyriausieji apskričių policijos komisariatai, bet tais atvejais, kai Policijos departamentas sprendžia dėl policijos pareigūnų teisių ar interesų darbo, ekonominių bei socialinių teisių srityse, jo atžvilgiu gali būti taikomas Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnis, t. y. profesinė

sąjunga turi teisę reikalauti panaikinti darbdavio sprendimus ir ginčai dėl to sprendžiami tame straipsnyje nurodyta tvarka. LVAT 2017 m. rugsėjo 20 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. eA-4761-575/2017 nutarė Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. birželio 2 d. sprendimą panaikinti ir perduoti bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

Esant šioms aplinkybėms, teismas nagrinėjamoje byloje skundą nagrinės pagal pareiškėjų skundą, atsakovės ir trečiųjų suinteresuotų asmenų atsiliepimus, atsižvelgdamas į LVAT 2017 m. rugsėjo 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-4761-575/2017 ir analizuodamas visus byloje esančius duomenis. Teismas taip pat pažymi, kad LVAT 2017 m. rugsėjo 20 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-4761-575/2017, be kita ko, konstatavo, kad pareiškėjai pasinaudojo privaloma išankstine ginčo nagrinėjimo ne teisme tvarka, ir dėl to kliūčių nagrinėti bylą teisme nėra, taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (*toliau – ir ABTĮ*) 3 straipsnio 2 dalį teismas nevertina ginčijamo teisės akto ir veiksmų (neveikimo) politinio ar ekonominio tikslingumo, todėl ne teismo paskirtis yra spręsti, kokia policijos reforma būtų efektyvesnė, geresnė ar pan.

Teismas pažymi, kad profesinių sąjungų teisė reikalauti panaikinti darbdavio sprendimus yra įtvirtinta Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnyje, kuriame nustatyta, kad profesinės sąjungos turi teisę reikalauti iš darbdavio panaikinti jo sprendimus, kurie pažeidžia Lietuvos Respublikos įstatymų numatytas darbo, ekonomines bei socialines profesinių sąjungų narių teises. Šiuos reikalavimus darbdavys turi išnagrinėti ne vėliau kaip per 10 dienų, dalyvaujant juos pateikusios profesinės sąjungos atstovams. Jeigu darbdavys laiku neišnagrinėja profesinių sąjungų reikalavimo panaikinti tokį sprendimą arba atsisako jį patenkinti, profesinė sąjunga turi teisę kreiptis į teismą. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 48 straipsnyje nustatyta kiekvieno žmogaus teisė laisvai pasirinkti darbą, turėti tinkamas ir sveikas darbo sąlygas, gauti teisingą apmokėjimą už darbą.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 50 straipsnyje numatyta profesinių sąjungų teisė ginti darbuotojų profesines, ekonomines bei socialines teises bei interesus. Taigi, Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnis yra susijęs su konstitucinių teisių realizavimu, juo užtikrinamos konstitucinės vertybės, todėl jis turi būti aiškinamas ir taikomas tokiu būdu, kad juo suteikiamos teisės būtų efektyvios, prieinamos ir realios. Iš Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnio dispozicijos taip pat matyti, kad šio teisinio santykio subjektais yra atitinkamoje įmonėje (įstaigoje) veikianti profesinė sąjunga bei šioje įmonėje (įstaigoje) dirbančių darbuotojų darbdavys. Būtent šiems subjektams ir yra skirtos elgesio taisyklės, nustatytos Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnyje. Kaip nurodyta anksčiau, LVAT nagrinėjamoje byloje jau yra konstatavęs, kad Policijos departamento atžvilgiu nagrinėjamu atveju gali būti taikomas Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnis. Pareiškėjos kreipėsi į teismą, realizuodamos Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnyje nustatytą teisę, jos teigia, kad atsakovės priimti ginčijami Generalinio komisaro sprendimai yra neteisėti dėl to, kad darbdavys pažeidė įstatyminę pareigą informuoti bei konsultuotis su darbuotojų atstovais. Teigia, kad atsakovas tinkamai neinformavo pareiškėjų apie struktūrinius pertvarkymus, nebuvo vykdomos konsultacijos su profesinėmis sąjungomis, struktūriniais pertvarkymams nebuvo pasiruošta, kilo pavojus pareigūnų sveikatai.

Ginčo teisiniams santykiams taip pat aktualios Lietuvos Respublikos darbo kodekso (redakcija, galiojusi iki 2017-07-01) nuostatos, reglamentuojančios darbdavio pareigas prieš priimant sprendimus, kurie gali daryti reikšmingą įtaką darbuotojų teisėms ar pareigoms. Pagal Darbo kodekso 47 straipsnio 2–4 dalis, darbdavys privalo reguliariai, ne rečiau kaip kartą per metus, informuoti darbuotojų atstovus apie dabartinę ir būsimą įmonės (struktūrinio padalinio) veiklą, ekonominę padėtį bei darbo santykių būklę ir konsultuotis su jais. Darbdavys privalo informuoti darbuotojų atstovus ir su jais konsultuotis: 1) prieš priimdamas sprendimą dėl grupės darbuotojų atleidimo iš darbo; 2) prieš priimdamas sprendimą dėl įmonės reorganizavimo, verslo ar jo dalies perdavimo; 3) prieš priimdamas kitus sprendimus, galinčius turėti esminės įtakos darbo organizavimui įmonėje ir darbuotojų teisei padėčiai. Pastaruoju atveju darbdavys privalo informuoti darbuotojų atstovus ir konsultuotis su jais dėl tokio sprendimo priežasčių bei teisinių, ekonominių ir socialinių padarinių darbuotojams ir dėl numatytų priemonių galimiems padariniams

išvengti arba jiems sušvelninti. Darbo kodekso 47 straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatyta, kad informavimo metu darbdavys privalo laiku nemokamai raštu teikti informaciją darbuotojams ir jų atstovams ir atsako už šios informacijos teisingumą. Konsultacijos dėl darbdavio perduotos informacijos (duomenų) ir darbuotojų atstovų pateiktos nuomonės turi vykti laiku, sudarant galimybę darbuotojų atstovams susitikti su sprendimus priimančiais kompetentingais darbdavio atstovais ir gauti motyvuotus atsakymus. Konsultavimu turi būti siekiama abi šalis tenkinančio sprendimo. Konsultacijų rezultatai įforminami protokolu.

Teismų jurisprudencijoje aiškinant Profesinių sąjungų įstatymo reglamentavimą ir aptartas Darbo kodekso nuostatas yra konstatuota, kad profesinė sąjunga gali kreiptis į teismą kaip pareiškėjas tais atvejais, kai gina profesinių sąjungų narių teises ir teisėtus jų interesus. Profesinių sąjungų narių teisės gali būti pažeidžiamos darbdavio sprendimais, kai visiems darbuotojams privalomais vykdyti lokaliniais aktais susiaurinamos, paneigiamos ar kitaip pažeidžiamos įstatymais suteiktos teisės. Tai nebūtų nei individualus, nei kolektyvinis ginčas. Profesinė sąjunga, kaip atstovaujanti ir ginanti darbuotojų teises bei interesus organizacija, pagal Profesinių sąjungų įstatymo 18 str. 1 d., turi teisę šios normos nustatyta tvarka reikalauti panaikinti darbdavio sprendimus. Darbdavio sprendimai turi būti tokio pobūdžio, kad liestų jam pavaldžius darbuotojus, pažeistų jų darbo, ekonomines ir socialines teises, tos teisės turi būti numatytos įstatymuose (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2003 m. spalio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-1014/2003, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. rugsėjo 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-438-1554/2008). Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje yra išaiškinęs, kad Konstitucijos 50 straipsnio 1 dalies nuostata, jog profesinės sąjungos gina darbuotojų profesines, ekonomines bei socialines teises ir interesus, iš esmės išreiškia dvejopą profesinių sąjungų paskirtį bei funkciją: pirmiausia, atstovauti profesinės sąjungos nariams ir juos ginti, antra, įstatymo nustatytais atvejais bei būdais ginti visus atitinkamos įmonės, įstaigos ar organizacijos darbuotojus (Konstitucinio Teismo 1999 m. sausio 14 d. nutarimas).

Esant šioms aplinkybėms, byloje yra spęstini klausimai, ar Generalinio komisaro sprendimai gali būti pripažinti privalomais derinti su profesine sąjunga sprendimais bei ar pareiškėjų skundžiami Generalinio komisaro sprendimai Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnio 1 dalies taikymo požiūriu gali būti pripažinti Lietuvos Respublikos teisė aktuose numatytas darbo, ekonomines ir socialines profesinių sąjungų narių teises pažeidžiančiais sprendimais.

Profesinių sąjungų įstatymo 13 straipsnyje nustatyta, kad darbo, ekonominius, socialinius klausimus įstatymų numatytais atvejais darbdavys privalo spręsti, suderinęs su profesinės sąjungos organais. Darbdavys privalo užtikrinti profesinių sąjungų veiklos sąlygas, numatytas kolektyvinėse ir kitose jų tarpusavio sutartyse. Iš bylos duomenų ir ginčo šalių teiktų paaiškinimų matyti, kad Policijos įstaigos, kuriose vykdoma reforma, turi galiojančias kolektyvines sutartis, pagal kurias privaloma vykdyti informavimo ir konsultavimo procedūrą ir pareiškėjai pripažįstami darbuotojų atstovais kolektyviniuose darbo santykiuose: Alytaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato 2015 m. birželio 30 d. kolektyvinė sutartis (14 punktas); Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato 2015 m. vasario 27 d. kolektyvinė sutartis (58–59 punktai); Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato 2015 m. sausio 6 d. kolektyvinė sutartis (63–64 punktai); Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato 2015 m. vasario 10 d. kolektyvinė sutartis (65–66 punktai); Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato 2015 m. vasario 12 d. kolektyvinė sutartis (56–57 punktai); Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato 2015 m. sausio 30 d. kolektyvinė sutartis (73–74 punktai); Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato 2015 m. kovo 16 d. kolektyvinė sutartis (14 punktas); Lietuvos Policijos šakos 2014 m. liepos 18 d. kolektyvinė sutartis Nr. 5-IN-10/4-61/LP6-KS-1(14) (t. 4, b. l. 10–18).

Pagal aptartas Profesinių sąjungų įstatymo nuostatas ir kolektyvinių sutarčių nuostatas darbdavys (Policijos departamentas) privalo informuoti pareiškėjas ir konsultuotis su jų paskirtais atstovais dėl vykdomų veiksmų – nagrinėjamu atveju veiksmų, susijusių su naujai steigiamomis

pareigybėmis Apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose – ekonominių ir socialinių padarinių darbuotojams ir dėl numatytų priemonių galimiems padariniams išvengti arba jiems sušvelninti.

Iš ginčijamų Generalinio komisaro sprendimų turinio matyti, kad jais tvirtinami steigiamų pareigybių sąrašai apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose: Klaipėdos apskrities vyriausiam policijos komisariate (t. 1, 16–23, 47–49), Marijampolės apskrities vyriausiam policijos komisariate (t. 1, 25–27), Panevėžio apskrities vyriausiam policijos komisariate (t. 1, 28–30, 43–45), Vilniaus apskrities vyriausiam policijos komisariate (t. 1, 32–34, 51–52), Kauno apskrities vyriausiam policijos komisariate (t. 1, 36–37), Utenos apskrities vyriausiam policijos komisariate (t. 1, 39–41), Telšių apskrities vyriausiam policijos komisariate (t. 1, 54–64) ir Šiaulių apskrities vyriausiam policijos komisariate (t. 1, 66–74). Atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjamoje byloje ginčijami Generalinio komisaro sprendimai yra priimti įgyvendinant vykdomą Policijos struktūros reformą, teismas vertina, kad sprendžiant, ar darbdavys nagrinėjamu atveju įgyvendino Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnyje nustatytus įpareigojimus, svarbu įvertinti Policijos struktūros reformos metu vykusias procedūras.

Iš bylos duomenų matyti, kad Generalinis komisaras 2015-11-23 įsakymu Nr. 5-V-1040 patvirtino policijos veiklos 2015-2020 gaires, kurių 21 punkte numatyta sujungti Apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų viešąją ir kriminalinę policiją (t. 4, b. l. 5–8). Komisaro 2015-12-30 įsakymu sudaryta darbo grupė parengti veiklos organizavimo pakeitimus. Į darbo grupės sudėtį įtrauktas pareiškėjos Vilniaus apskrities ikiteisminio tyrimo įstaigų profesinės sąjungos atstovas Vytautas Lamauskas, darbo grupės posėdžiuose dalyvavo Lietuvos policijos profesinės sąjungos atstovė Roma Katinienė (t. 4, b. l. 9).

Iš bylos duomenų matyti, kad darbo grupė rengė posėdžius: 2016 m. vasario 2 d. protokolo Nr. 5-P1-37 (t. 4, b. l. 20–22), 2016 m. vasario 2 d. protokolo Nr. 5-P1-38 (t. 4, b. l. 24–27), 2016 m. vasario 2 d. protokolo Nr. 5-P1-39 (t. 4, b. l. 28–29), 2016 m. vasario 24 d. protokolo Nr. 5-P1-74 (t. 4, b. l. 30–32), 2016 m. kovo 17 d. (protokole klaidingai nurodyta posėdžio data 2015 m. kovo 17 d.) protokolo Nr. 5-P1-132 (t. 4, b. l. 34–37), 2016 m. balandžio 26 d. protokolo Nr. 5-P1-178 (t. 4, b. l. 38–41), 2016 m. gegužės 23 d. protokolo Nr. 5-P1-184 (t. 4, b. l. 44–45) ir 2016 m. gruodžio 30 d. protokolo Nr. 5-P1-211 (t. 4, b. l. 48–49). Iš posėdžių protokolų matyti, kad posėdžiuose dalyvavo Lietuvos policijos profesinės sąjungos atstovė Roma Katinienė ir Vilniaus apskrities ikiteisminio tyrimo įstaigų profesinės sąjungos atstovas Vytautas Lamauskas. Iš posėdžių protokolų matyti, kad pasitarimuose buvo pateikta Apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų nuomonė dėl veiklos organizavimo įvykdžius Policijos reformą. Darbo grupės veiklos išvados įformintos 2016 m. birželio 7 d. Generaliniam komisarui teiktoje ataskaitoje Nr. 5-IL-1713 (*toliau – ir Ataskaita*) (t. 4, b. l. 52–57). Ataskaitoje akcentuota, kad ruošiantis Policijos pertvarkai 2016 m. pareigūnų kvalifikacija nebus tinkamai pakelta, būtina tęsti kvalifikacijos kėlimo renginius 2017 m. Ataskaitoje darbo grupė teikė siūlomas alternatyvas steigiant Apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose veiklos skyrius (t. 4, b. l. 54).

Generalinis komisaras 2016 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 5-V-534 patvirtino Kriminalinės ir viešosios policijos veiklos organizavimo pakeitimo metmenis (*toliau – ir Metmenys*), kuriuose nustatyti policijos struktūros pertvarkos tikslai. Metmenyse nurodytas siekis per trejus metus (2016–2018 m.) ribotais ištekliais sudaryti sąlygas efektyvesnei ir skaidresnei policijos veiklai, teikiant paslaugas gyventojams, skatinti visuomenės pasitikėjimą policijos institucija, didinti policininko profesijos patrauklumą ir gerinti aprūpinimą, teigiamai paveikti veiklą užtikrinant asmens, visuomenės saugumą bei viešąją tvarką. Metmenyse nustatyti tikslai turi būti pasiekiami sudarant šias sąlygas: 1) užtikrinti gyventojų poreikius į saugią gyvenamąją aplinką: gerinti policijos paslaugų pasiekiamumą, užtikrinti, kad daugiau policijos pareigūnų dirbtų teritorijose, gatvėse, bendrautų su gyventojais ir mažiau funkcijų būtų atliekama kabinetuose; 2) gerinti paslaugų teikimo visuomenei kokybę: padidinti pareigūnų atliekamų veiksmų efektyvumą, užtikrinti geresnius darbo rezultatus, sutrumpinti reagavimo į pranešimus ir pranešimų apie įvykius tyrimo terminus; 3) racionaliai naudoti turimus žmogiškuosius, finansinius ir techninius išteklius: tobulinant darbo procesus pašalinti funkcijų ir procedūrų dubliavimą, supaprastinti procedūras ir atsisakyti

perteklinių, taikyti efektyvesnę ir racionalesnę policijos pareigūnų darbo organizavimo ir koordinavimo modelį; 4) aprūpinti policijos pareigūnus būtinoms funkcijoms įgyvendinti priemonėmis ir įrankiais; 5) ugdyti policijos pareigūnų kompetenciją, būtiną funkcijoms kokybiškai atlikti. Teismas pažymi, kad pareiškėjos skunde ir teismo posėdyje nurodė, kad neginčija Metmenyse nustatytų tikslų, bei neginčija procedūros, kurios metu buvo patvirtinti Metmenys.

Patvirtinus Metmenis, Generalinio Komisarų 2016 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 5-V-580 patvirtinti pavyzdiniai Apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų pareigybių aprašymai (t. 1, 76–121) ir 2016 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 5-V-579 patvirtinti Apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų veiklos ir reagavimo skyrių pavyzdiniai nuostatai (t. 1, 123–134). Policijos departamentas 2016 m. rugpjūčio mėn. raštu Nr. 5-S- Apskričių vyriausiesiems policijos komisariatams pateikė pranešimą, kuriame informavo apie patvirtintus pareigybių aprašymus, policijos komisariatų veiklos ir reagavimo skyrių pavyzdinius nuostatus ir kitą su organizuojama pertvarka susijusią informaciją bei pateikė instrukcijas dėl Generalinio komisaro 2016-07-15 įsakymo Nr. 5-V-580 ir 2016-07-15 įsakymo Nr. 5-V-579 įgyvendinimo (t. 1, b. l. 144–149).

Generalinis komisaras priėmė nagrinėjamoje byloje ginčijamus įsakymus, kuriais nustatė pareigybių sąrašus teritoriniuose Apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose: 2016 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. 5-V-687 ir 2016 m. rugsėjo 15 d. įsakymu Nr. 5-V-732 Klaipėdos apskrities vyriausiam policijos komisariate (t. 1, 16–23, 47–49), 2016 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. 5-V-685 ir 2016 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. 5-V-766 Marijampolės apskrities vyriausiam policijos komisariate (t. 1, 25–27), 2016 m. rugsėjo 5 d. įsakymu Nr. 5-V-697 Panevėžio apskrities vyriausiam policijos komisariate (t. 1, 28–30, 43–45), 2016 m. rugpjūčio 12 d. įsakymu Nr. 5-V-651 ir 2016 m. rugpjūčio 25 d. įsakymu Nr. 5-V-675 Vilniaus apskrities vyriausiam policijos komisariate (t. 1, 32–34, 51–52), 2016 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. 5-V-686 Kauno apskrities vyriausiam policijos komisariate (t. 1, 36–37), 2016 m. rugsėjo 5 d. įsakymu Nr. 5-V-698 Utenos apskrities vyriausiam policijos komisariate (t. 1, 39–41), 2016 m. rugpjūčio 12 d. įsakymu Nr. 5-V-650 Telšių apskrities vyriausiam policijos komisariate (t. 1, 54–64) ir 2016 m. rugpjūčio 9 d. įsakymu Nr. 5-V-640 Šiaulių apskrities vyriausiam policijos komisariate (t. 1, 66–74).

Iš bylos duomenų matyti, kad Generalinis komisaras patvirtino pavyzdinius pareigybių aprašymus ir skirtingų Apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų struktūras (sudėtis). Apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų vadovai pagal patvirtintus pareigybių aprašymus ir patvirtintus steigiamų pareigybių sąrašus turėjo perkelti esamus pareigūnus į naujas pareigybes Apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose. Iš bylos duomenų matyti, kad, Generaliniam komisarui tvirtinant steigiamų pareigybių sąrašus skirtinguose Apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose, nebuvo vykdoma informavimo ir bendravimo procedūra su pareiškėjų atstovais, kurie pagal Lietuvos Policijos šakos 2014-07-18 kolektyvinės sutarties Nr. 5-IN-10/4-61/LP6-KS-1(14) nuostatas turėjo teisę dalyvauti priimant sprendimus dėl sprendimų, kurie gali sukelti darbuotojams teisinius, ekonominius ir socialinius padarinius (t. 4, b. l. 10–18).

Teismas pažymi, kad nagrinėjamu atveju profesinių sąjungų atstovų dalyvavimas Darbo grupėje negali būti pripažintas tinkamu konsultavimosi procedūros įgyvendinimu. Pažymėtina, kad darbo grupė Ataskaitoje Komisarui siūlė parengti metmenis, patvirtinti pavyzdinius pareigybių aprašymus, steigiamų ir naikinamų pareigybių sąrašus, bei rengti konsultacijas su darbuotojų atstovais. Teismas pažymi, kad darbo grupės Ataskaitoje nepateikti konkretūs pasiūlymai dėl Apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų struktūrų. Darbo grupės, kurioje dalyvavo darbuotojų atstovai, posėdžių metu taip pat nebuvo priimti sprendimai, nepateiktos išsamios pozicijos dėl Apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų struktūrų ir pareigybių sąrašų (t. 4, b. l. 52–57).

Byloje pateiktas Policijos departamento 2016 m. liepos 27 d. pasitarimo dėl Apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų viešosios ir kriminalinės policijos veiklos organizavimo pakeitimo protokolą Nr. 5-P1-304, iš kurio duomenų matyti, kad Apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų atstovai nurodė savo pozicijas dėl to, kaip bus atliekama Policijos struktūros pertvarka, planuojama pakeitimus atlikti etapais, pradedant nuo 2017 m. sausio 1 d. (t. 4, b. l. 76–78). Generalinis komisaras akcentavo Apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų atstovams, kad pareigūnai dėl

vykdomų pertvarkų neturi būti atleisti per prievartą. Teismas pažymi, kad pasitarimo metu Apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų atstovai nepateikė savo pozicijų dėl konkrečių pareigybių sąrašų atskiruose Apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose. Teismas taip pat pažymi, kad šiame pasitarime dalyvavo tik Policijos struktūros atstovai, darbuotojų atstovai neturėjo galimybės pareikšti nuomonę dėl planuojamų sudaryti pareigybių sąrašų atskiruose Apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose. Teismas vertina, kad iš byloje pateiktų duomenų negalima vienareikšmiškai nustatyti, kaip tiksliai buvo nuspręsta steigti pareigybes ir sudaryti pareigybių sąrašus teritoriniuose Apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose, tačiau iš Policijos departamento atstovų nurodymų matyti, kad pareigybės parenkamos pagal Apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų siūlymus ir poreikius (t. 3, b. l. 104). Duomenų apie konsultacijas su darbuotojų atstovais, rengiant Generalinio komisaro sprendimus, byloje nėra.

Iš bylos duomenų matyti, kad, rengiantis Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato pertvarkai, 2016 m. birželio 16 d., 2016 m. rugpjūčio 1 d., 2016 m. rugpjūčio 4 d., 2016 m. rugpjūčio 9 d., 2016 m. rugpjūčio 18 d., 2016 m. rugpjūčio 29 d. ir 2016 m. rugsėjo 5 d. buvo surengti susitikimai, kuriuose dalyvavo profesinių sąjungų, tame tarpe ir pareiškėjų, atstovai (II, t. b. l. 16–23, 33–34, 35–37, 40–42, 43–45). Susitikimų protokoluose nustatyta, kad Apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose (nagrinėjamu atveju Vilniaus apskrities vyriausiam policijos komisariate) pareigybių sąrašai ir pareigybių aprašymai bus tvirtinami laipsniškai, atsižvelgiant į komisariatų ypatybes ir dirbančių pareigūnų galimybes (t. 2, b. l. 17). Buvo svarstyti klausimai dėl pavyzdiniuose pareigybių aprašymuose konkrečių pareigybių priskyrimo medicinos skiltims (t. 2, b. l. 21). Teismas pažymi, kad iš byloje pateiktų duomenų matyti, jog pareigybių sąrašai ir aprašymai Apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose rengti pagal pavyzdinius aprašymus (t. 2, b. l. 25, 38–39). Apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų atstovai susitikimų su darbuotojų atstovais metu iš esmės neneigė aplinkybės, kad Apskričių vyriausiųjų policijos komisariato atstovai pareigybių sąrašų ir aprašymų nerengė, jie tik planuoja įdiegti pareigybių sąrašus ir aprašymus pagal galimybes ir esamą situaciją Apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose esamiems pareigūnams. Iš bylos duomenų matyti, kad Apskričių vyriausieji policijos komisariatai bendravo su darbuotojų atstovais, tačiau pareigybių sąrašus iš esmės rengė Policijos departamentas, Apskričių vyriausieji policijos komisariatai vykdė Policijos departamento pateiktus Generalinio komisaro sprendimus.

Iš bylos duomenų ir ginčo šalių teiktų paaiškinimų teismo posėdyje matyti, kad pokyčius pareigūnams ir juos jungiančioms profesinėms sąjungoms turėjo pristatyti Apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų atstovai (t. 3, b. l. 104). Policijos įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Policijos įstaigos yra Policijos departamentas ir kitos policijos įstaigos. Pagal Policijos įstatymo 16 straipsnio 2 dalį Apskrities vyriausiasis policijos komisariatas yra Policijos įstaigos struktūrinis padalinys. Policijos įstatymo 16 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad Apskrities vyriausiasis policijos komisariatas yra Policijos departamento struktūrinis padalinys, įgyvendinantis policijos uždavinius policijos generalinio komisaro įsakymu nustatytoje teritorijoje. Teismas pažymi, kad Policijos įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad Policijos generalinis komisaras nustato ir tvirtina Policijos departamentui pavaldžių policijos įstaigų vidaus struktūrą ir policijos įstaigų pareigybių sąrašus.

Teismas, įvertinęs ginčijamų Generalinio komisaro sprendimų turinį ir Policijos įstatymo nuostatas, vertina, kad Generalinio komisaro sprendimai yra priimti įgyvendinant viešojo administravimo subjekto vidaus administravimo funkcijas, todėl jie laikomi vidaus administravimo aktais. Teismas taip pat pažymi, kad pagal Policijos įstatymo nuostatas diskrecijos teisė tvirtinti Policijos departamentui pavaldžių policijos įstaigų vidaus struktūrą ir policijos įstaigų pareigybių sąrašus yra priskirta būtent Generaliniam komisarui. Esant šioms aplinkybėms, Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnyje nustatyta pareiga konsultuotis ir informuoti darbuotojų atstovus apie priimtus sprendimus, šiuo atveju pareiga pristatyti Apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose dirbantiems pareigūnams atstovaujantiems asmenims (profesinėms sąjungoms) planuojamus Apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose steigti pareigybių sąrašus, tenka būtent Policijos departamentui, o ne Apskrities vyriausiesiems policijos komisariatams.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas savo praktikoje yra nurodęs, kad darbdaviai, darbuotojai ir jų atstovai, įgyvendindami savo teises bei vykdydami pareigas, turi laikytis įstatymų, gerbti bendro gyvenimo taisykles bei veikti sąžiningai, laikytis protingumo, teisingumo ir sąžiningumo principų; draudžiama piktnaudžiauti savo teise (Darbo kodekso 35 straipsnio 1 dalis). Darbo teisių įgyvendinimas ir pareigų vykdymas neturi pažeisti kitų asmenų teisių ir įstatymų saugomų interesų (Darbo kodekso 35 straipsnio 2 dalis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus 2016 m. kovo 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-137-701/2016). Teismas vertina, kad darbdavys (Policijos departamentas), priimdamas sprendimus, nagrinėjamu atveju privalėjo įgyvendinti Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnyje ir Darbo kodekso 47 straipsnio 4 dalyje nustatytą pareigą konsultuotis su pareigūnų atstovais, privalėjo dėti aktyvias pastangas pasiekti susitarimą, kuris tenkintų abi socialinio dialogo šalis. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (*toliau – ir ESTT*) praktikoje konstatuota, kad profesinės sąjungos, ieškovės, kaip socialinės partnerės, teise, kad su ja būtų konsultuojamasi ir kad ji būtų informuojama, nesiekiamą susitarti klausimu, kuriam taikomos jos procesinės garantijos, o tik norima suteikti profesinei sąjungai progą daryti įtaką priimant sprendimą. Iš ESTT praktikos matyti, kad tai yra viena kukliausių dalyvavimo priimant sprendimą formų, nes ji niekada nesukuria administracijai pareigos atsižvelgti į pateiktas pastabas, tačiau sukuria pareigą suteikti galimybę suinteresuotiems asmenims per jų interesams atstovaujantį asmenį būti išklaustiems prieš priimant arba pakeičiant su jais susijusį visuotinai taikomą aktą (ESTT 2003 m. lapkričio 20 d. sprendimo byloje Nr. T-63/02 *Cerafogli ir Poloni* 23 ir 24 punktai) ir kartu leisti susipažinti su visa reikšminga informacija viso tokių aktų priėmimo proceso metu ir taip siekiama užtikrinti kuo visapusiškesnę ir efektyvesnę tokios profesinės sąjungos dalyvavimą konsultacijose (ESTT 2016 m. gruodžio 13 d. sprendimo byloje Nr. T-713/14 *Ipsa prieš Europos Centrinį Banką* 146 punktas).

Nagrinėjamu atveju iš bylos duomenų matyti, kad prieš priimant Generalinio komisaro sprendimus atsakovas konsultavosi tik su Apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų atstovais, vadovavosi sudarytais Metmenimis, kuriuose nebuvo pateikta profesinių sąjungų pozicija, susijusi su Apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose steigiamais pareigybių sąrašais. Nuo Darbo grupės Ataskaitos pateikimo (2016 m. birželio 7 d.) ir nuo Metmenų patvirtinimo (2016 m. birželio 30 d.) iki naujų pareigybių sąrašo steigimo 2016 m. liepos 15 d. ir vėliau Policijos departamentas iš esmės nederino su pareiškėjais policijos pertvarkos sprendimų, šią funkciją iš dalies vykdė Apskričių vyriausieji policijos komisariatai, kuriems Policijos įstatymo nustatyta tvarka nėra suteikta teisė tvirtinti Policijos departamentui pavaldžių policijos įstaigų vidaus struktūrą ir policijos įstaigų pareigybių sąrašus. Byloje taip pat pateikta Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2018 m. vasario 22 d. pažyma „Dėl Apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų viešosios ir kriminalinės policijos veiklos organizavimo pakeitimo“, kurioje nustatyta, kad pertvarkymas buvo organizuotas remiantis Metmenimis, neturint jų įgyvendinimo priemonių (iš jų ir tarpinių) plano, kuriame būtų nustatyta priemonių seka, terminai ir atsakingi vykdytojai, buvo netinkama vidinė bei išorės komunikacija ir bendradarbiavimas su socialiniais partneriais, ypač planuojant pertvarką ir jai rengiantis, į pertvarkos planavimą nebuvo įtraukti darbuotojai (t. 7, b. l. 4–11). Teismas atsižvelgęs į bylos duomenis, vertina, kad nagrinėjamu atveju pareiškėjoms nebuvo suteikta galimybė būti išklaustoms prieš priimant Generalinio komisaro sprendimus.

Byloje pateikti duomenys apie pareiškėjų narius, iš kurių matyti, kad pareiškėjos atstovauja pareigūnams Apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose (t. 3, b. l. 174–192). Teismas, įvertinęs skundžiamų Generalinio komisaro sprendimų turinį, vertina, kad jais buvo iš esmės keičiama pareigūnų teisinė padėtis – keitėsi pareigūnų darbo laikas, darbo vieta, funkcijos, sveikatos ir fizinio pasirėngimo reikalavimai. Esant šioms aplinkybėms, tokio pobūdžio pakeitimus Policijos departamentas privalėjo derinti su pareigūnų atstovais, t. y. pareiškėjomis, tiek pagal Profesinių sąjungų įstatymo reglamentavimą, tiek pagal Lietuvos Policijos šakos 2014-07-18 kolektyvinę sutartį Nr. 5-IN-10/4-61/LP6-KS-1(14) (t. 4, b. l. 10–18).

Pareiškėjos skunde taip pat pateikė argumentus, kad dėl vykdomos Policijos pertvarkos dalis pareigūnų išėjo iš tarnybos, dalis darbuotojų negalėjo tinkamai atlikti funkcijų dėl pasikeitusių

sveikatos reikalavimų, pareigūnai buvo perkelti į naujas pareigas be papildomo apmokymo, neatlikus sveikatos patikrinimo (ekspertizės) ir neįvertinus, ar jie gali eiti siūlomas pareigas. Teismas pažymi, kad ne teismo paskirtis yra spręsti, kokia policijos reforma būtų efektyvesnė, geresnė ar pan. Esant šioms aplinkybėms, teismas negali pasisakyti dėl pareiškėjų argumentų, susijusių su policijos darbo efektyvumu ar pareigūnų pasitenkinimu esamomis tarnybos sąlygomis. Teismas pažymi, kad individualus darbo ginčas kyla dėl atskiro darbuotojo individualios subjekto teisės pažeidimo, todėl, jeigu konkrečiu atveju yra pažeidžiamos pareigūno teisės, tai gali sudaryti pagrindą inicijuoti individualų ginčą. Tokiame ginče pareiškėjos galėtų ginti pareigūno teises ir dalyvauti teismo procese Profesinių sąjungų įstatymo 22 straipsnyje nustatyta tvarka. Nagrinėjamoje byloje individualūs ginčai nesprenžiami.

Teismas, įvertinęs byloje surinktų įrodymų visumą, konstatuoja, kad pareiškėjų skundas yra pagrįstas, todėl tenkinami pareiškėjų reikalavimai panaikinti Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2016 m. spalio 13 d. rašte Nr. 5-S-8065 „Dėl reikalavimo nagrinėjimo ir informacijos pateikimo“ ir 2016 m. spalio 3 d. posėdžio protokole Nr. 5-P1-489 išdėstytą sprendimą atsisakyti tenkinti pareiškėjų reikalavimą. Teismui konstatavus, kad Generalinio komisaro sprendimai buvo priimti pažeidžiant Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnyje ir Darbo kodekso 47 straipsnio 3 ir 4 dalyje nustatytas pareigas vykdyti konsultacijas su pareiškėjais, yra pagrindas panaikinti pareiškėjos prašomus panaikinti Lietuvos policijos generalinio komisaro sprendimus.

Teisme 2018-03-21 gautas pareiškėjų prašymas priteisti jų patirtas bylinėjimosi išlaidas. Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (*toliau – ir ABTĮ*) 44 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos šalies savo išlaidų atlyginimą. ABTĮ 44 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad galima reikalauti atlyginti šias išlaidas. Pagal ABTĮ 44 straipsnio 6 dalį proceso šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, suteikiama teisė reikalauti atlyginti jai atstovavimo išlaidas, atstovavimo išlaidų atlyginimo klausimas sprendžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (*toliau – ir CPK*) ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. CPK 98 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsižvelgiant į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo laiko sąnaudas, yra priteisiamos ne didesnės, nei nustatyta Teisingumo ministro kartu su Lietuvos advokatų tarybos pirmininku patvirtintose rekomendacijose dėl darbo užmokesčio.

Pareiškėjai prašyme nurodė, kad patyrė 1 573 Eur dydžio bylinėjimosi išlaidas. Pažymėtina, jog pagal nusistovėjusią administracinių teismų praktiką prašymo dėl patirtų teismo išlaidų bylą nagrinėjant apeliacine tvarka atlyginimo klausimą sprendžia apeliacinės instancijos teismas (LVAT 2007-03-08 nutartis administracinėje byloje Nr. AS-8-83/2007, 2007-02-15 nutartis administracinėje byloje Nr. AS-14-1/2007 ir kt.). Iš pareiškėjų pateiktų dokumentų matyti, kad, nagrinėjant administracinę bylą pagal pareiškėjų skundą Vilniaus apygardos administraciniame teisme, jie patyrė 726 Eur bylinėjimosi išlaidų: 242 Eur rengiant paaiškinimus Vilniaus apygardos administraciniam teismui (apmokėta AB „Swedbank“ 2017-11-14 mokėjimo nurodymu) ir 484 Eur rengiantis bei atstovaujant 2018-03-22 teismo posėdyje (apmokėta AB „Swedbank“ 2018-03-13 mokėjimo nurodymu). Pareiškėjų prašyme prašoma priteisti 847 Eur bylinėjimosi išlaidų suma patirta bylą nagrinėjant Lietuvos vyriausiame administraciniame teisme, todėl Vilniaus apygardos administracinis teismas nespęs klausimo dėl pareiškėjų patirtų bylinėjimosi išlaidų, bylą nagrinėjant Lietuvos vyriausiame administraciniame teisme, atlyginimo, šis klausimas perduodamas spręsti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

Teiktų teisinių paslaugų metu galiojo Teisingumo ministro 2004-04-02 įsakymu Nr. 1R-85 patvirtintos Rekomendacijos dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą (paslaugas) maksimalaus dydžio (redakcija nuo 2015-03-19) (*toliau – ir Rekomendacijos*). Pagal Rekomendacijų 2 punktą, nustatant priteistino užmokesčio už teikiamas teises paslaugas dydį, rekomenduojama atsižvelgti į Rekomendacijų 8 p. nustatytus maksimalius dydžius ir į šiuos kriterijus: bylos sudėtingumą, teisinių paslaugų kompleksiskumą,

specialių žinių reikalingumą, ankstesnį (pakartotinį) dalyvavimą toje byloje, būtinybę išvykti į kitą vietovę, negu registruota advokato darbo vieta, turto ar pinigų sumų dydį (priteistinų ar ginčijamų), teisinių paslaugų teikimo pastovumą ir pobūdį, sprendžiamų teisinių klausimų naujumą, kitas svarbias aplinkybes.

Pareiškėjos prašyme nurodė, kad patirtas bylinėjimosi išlaidas sudaro papildomų paaiškinimų teismui parengimas (242 Eur). Pagal Rekomendacijų 8.16 punktą už kitą dokumentą, kuriame pareikštas prašymas, reikalavimas, atsikirtimai ar paaiškinimai, taikomas koeficientas – 0,4. Lietuvos statistikos departamento skelbiamas 2017 m. II ketvirčio vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualių įmonių) buvo 838,7 Eur. Maksimali priteistina suma už paaiškinimų Vilniaus apygardos administraciniam teismui parengimą yra 335,48 Eur ($838,7 \times 0,4$). Pareiškėjų prašyme dėl bylinėjimosi išlaidų priteisimo prašoma priteisti 242 Eur suma už paaiškinimų Vilniaus apygardos administraciniam teismui parengimą neviršija Rekomendacijose nustatytų dydžių, todėl gali būti priteista.

Pareiškėjos prašyme nurodė, kad patirtas bylinėjimosi išlaidas sudaro pasirengimas dalyvauti teismo posėdyje ir dalyvavimas teismo posėdyje (484 Eur, 4 val). Iš byloje esančios informacinės pažymos matyti, kad teismo posėdis 2018-03-22 vyko 52 min. Pažymėtina, kad teisinių paslaugų teikimo laiko suma su minutėmis skaičiuojama ją apvalinant: iki 30 minučių atmetama, 30 ir daugiau minučių laikoma kaip valanda. Lietuvos statistikos departamento skelbiamas 2017 m. III ketvirčio vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualių įmonių) buvo 850,8 Eur. Maksimali priteistina suma už pasirengimą atstovavimą 2018-03-22 teismo posėdyje yra 85 Eur ($850,8 \times 0,1 \times 1$). Teismas, atsižvelgęs į nagrinėjamos bylos apimtį ir sudėtingumą, vertina, kad pasiruošimas administracinės bylos nagrinėjimui teismo posėdyje galėjo užtrukti 3 valandas, todėl maksimali priteistina suma už pasirengimą atstovauti 2018-03-22 teismo posėdyje yra 255,24 Eur ($850,8 \times 0,1 \times 3$). Pareiškėjų prašyme dėl bylinėjimosi išlaidų priteisimo prašoma priteisti 484 Eur suma už pasirengimą dalyvauti teismo posėdyje ir dalyvavimą teismo posėdyje viršija Rekomendacijose nustatytus dydžius, todėl gali būti priteista tik iš dalies. Teismas vertina, kad pareiškėjams priteistina 340,24 Eur patirtos bylinėjimosi išlaidos už pasirengimą dalyvauti teismo posėdyje ir dalyvavimą teismo posėdyje.

Teismas, įvertinęs bylos apimtį, rengtų procesinių dokumentų turinį, vadovaudamasis protingumo ir teisingumo principais konstatuoja, kad pareiškėjoms iš atsakovės priteistina 582,24 Eur (242 Eur + 340,24 Eur).

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 84–87 straipsniais, 88 straipsnio 1 punktu, 132 straipsniu,

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjų Vilniaus apskrities ikiteisminio tyrimo įstaigų profesinės sąjungos ir Lietuvos policijos profesinės sąjungos skundą tenkinti.

Panaikinti Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2016 m. spalio 13 d. rašte Nr. 5-S-8065 „Dėl reikalavimo nagrinėjimo ir informacijos pateikimo“ ir 2016 m. spalio 3 d. posėdžio protokole Nr. 5-P1-489 išdėstytą sprendimą atsisakyti tenkinti pareiškėjų reikalavimą.

Panaikinti Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016 m. rugpjūčio 9 d. įsakymą Nr. 5-V-640 „Dėl Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašų patvirtinimo“, Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016 m. rugpjūčio 12 d. įsakymą Nr. 5-V-650 „Dėl Telšių apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų bei perkeltų ir pervardytų pareigybių sąrašų patvirtinimo“, Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016 m. rugpjūčio 12 d. įsakymą Nr. 5-V-651 „Dėl Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašo patvirtinimo“, Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016 m. rugpjūčio 25 d. įsakymą Nr. 5-V-675 „Dėl Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų

pareigybių sąrašo patvirtinimo“, Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016 m. rugpjūčio 29 d. įsakymą Nr. 5-V-685 „Dėl Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašo patvirtinimo“, Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016 m. rugpjūčio 29 d. įsakymą Nr. 5-V-686 „Dėl Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašo patvirtinimo“, Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016 m. rugpjūčio 29 d. įsakymą Nr. 5-V-687 „Dėl Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašų patvirtinimo“, Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016 m. rugsėjo 5 d. įsakymą Nr. 5-V-697 „Dėl Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašo patvirtinimo“, Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016 m. rugsėjo 5 d. įsakymą Nr. 5-V-698 „Dėl Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų bei perkeltų ir pervardytų pareigybių sąrašų patvirtinimo“, Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016 m. rugsėjo 15 d. įsakymą Nr. 5-V-732 „Dėl Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašo patvirtinimo“, Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016 m. rugsėjo 23 d. įsakymą Nr. 5-V-766 „Dėl Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato steigiamų pareigybių sąrašų patvirtinimo“.

Priteisti pareiškėjams Vilniaus apskrities ikiteisminio tyrimo įstaigų profesinei sąjungai ir Lietuvos policijos profesinei sąjungai iš atsakovo Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 582,24 Eur (penkis šimtus aštuoniasdešimt du eurus ir dvidešimt keturis euro centus) su bylos nagrinėjimu susijusių išlaidų atlyginimą.

Klausimą dėl prašomos priteisti 847 Eur bylinėjimosi išlaidų sumos, patirtos bylą nagrinėjant Lietuvos vyriausiam administraciniame teisme, įsiteisėjus teismo sprendimui, perduoti nagrinėti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo paskelbimo dienos gali būti skundžiamas apeliaciniu skundu Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

Teisėjai

Egidija Puzinskaitė

Rasa Ragulskytė-Markovienė

Margarita Stambrauskaitė